

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

[ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2012 ▶ ΑΡ. 44]

panorama

inforegio

▶ Έξυπνη εξειδίκευση

Η κινητήριος δύναμη της
μελλοντικής οικονομικής
ανάπτυξης στις περιφέρειες
της Ευρώπης

- ▶ Η πρόδος της Πολωνίας:
Μια ευρωπαϊκή ιστορία επιτυχίας
που συνεχίζεται
- ▶ Η αξιολόγηση επισημαίνει τα
επιτεύγματα του ταμείου συνοχής
- ▶ Η περιφερειακή πολιτική εμπνέει
χώρες από όλο τον κόσμο

Περιφερειακής
και Πολεοδομικής
Πολιτικής

▶4

▶ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ..... 3

Επίτροπος Johannes Hahn

▶ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ 4-7

Elżbieta Bieńkowska – Υπουργός περιφερειακής ανάπτυξης, Πολωνία

▶ΑΡΘΡΟ 8-13

**ΕΞΥΠΝΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ –
Η ΚΙΝΗΤΗΡΙΟΣ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ**

▶ΕΡΕΥΝΑ ΕΥΡΟΒΑΡΟΜΕΤΡΟΥ – ΥΨΗΛΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΠΑΡΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ 14-17

▶ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ REGIOSTARS 2014 18

▶Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ 19-21

▶ΜΕ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΛΟΓΙΑ..... 22-29

Εθνικές και περιφερειακές προοπτικές
για την πολιτική συνοχής

▶ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: ΜΙΑ ΠΗΓΗ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΧΩΡΕΣ ΕΚΤΟΣ ΕΕ 30-31

▶ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΓΩΝ..... 32-35

Παραδείγματα έργων από την Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και έργα Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Πρόγραμμα Κεντρικής Ευρώπης και το Πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας Νοτιοανατολικής Ευρώπης

▶ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ 36-37

▶ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ 280 ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ 38-39

▶ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 40

▶8

▶22

▶38

Φωτογραφίες (σελίδες):

Εξώφυλλο: © Shutterstock

Σελίδες 3, 9, 10, 11, 12, 15, 17, 19, 20, 21, 31, 38, 39:

© Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Σελίδες 5-7: © Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολωνία

Σελίδα 6: © GAZ-SYSTEM S.A.

Σελίδες 10, 13, 14, 16, 35: © Shutterstock

Σελίδα 11: © Junta de Castilla y León

Σελίδα 19: © Boyan Ivanov, Marek Babula, Simeon Mitkov, Cristina Dumitru Tabacaru

Σελίδα 23: © Υπουργείο Οικονομίας και Απασχόλησης, Πορτογαλία

Σελίδες 24, 34: © Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Τουρισμού, Ρουμανία

Σελίδα 26: © Fraunhofer ISIT, Itzehoe

Σελίδα 27: © Υπουργείο Αγροτικών Υποθέσεων και Προστασίας του Καταναλωτή, Baden-Württemberg

Σελίδα 29: © Περιφερειακό Υπουργείο Οικονομίας, Καινοτομίας, Επιστήμης και Απασχόλησης, Κυβέρνηση της Ανδαλουσίας

Σελίδα 32: © Το έργο Trolley tns EE

Σελίδα 33: © Simone Cugi, Αυτόνομη Περιφέρεια της Σαρδνίας

Σελίδα 36: © Υπουργείο Οικονομίας και Απασχόλησης, Πορτογαλία

Το περιοδικό αυτό εκδίδεται στα αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά, σε ανακυκλωμένο χαρτί.

Διατίθεται σε 21 γλώσσες στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_el.cfm

Οι απόψεις που εκφράζονται στην παρούσα έκδοση ανήκουν στον συγγραφέα και δεν ταυτίζονται υποχρεωτικά με τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

► ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Johannes Hahn

Μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπεύθυνος της περιφερειακής πολιτικής

Έχει περάσει πολύς καιρός από την εποχή που έπρεπε να πείσουμε όσους ασκούσαν κριτική στη σημασία της πολιτικής συνοχής για τη δημιουργία οικονομικής ανάπτυξης. Πράγματι, η πολιτική συνοχής βρίσκεται πλέον στο κέντρο της ευρωπαϊκής ημερήσιας διάταξης και των εξελισσόμενων διαπραγματεύσεων για τον προϋπολογισμό. Θεωρείται πλέον ως μια πολιτική στρατηγικών επενδύσεων, ένας μηχανισμός άμβλυνσης της οικονομικής κρίσης στην Ευρώπη και ένας τρόπος να καλλιεργηθεί η μελλοντική ανάπτυξη.

Για να γίνει αυτό, η επενδυτική μας στρατηγική για τις περιφέρειες πρέπει να γίνει πιο επιλεκτική και στρατηγική. Όπως μπορείτε να διαβάσετε στο άρθρο μας για την **Έξυπνη εξειδίκευση**, αξιοποιούμε εργαλεία, θεσμούς και εμπειρογνώμονες για να βοηθήσουμε τις περιφέρειες στην ανεύρεση δικών τους βιομηχανικών και τεχνολογικών θυλάκων στην παγκόσμια αγορά. Αυτή η προσέγγιση θα βοηθήσει τις περιφέρειες να αναγνωρίσουν τις πραγματικές τους δυνατότητες στην καινοτομία και να επικεντρώσουν εκ νέου τις βιομηχανικές τους δομές προς τις αναδυόμενες βιομηχανίες και τις διεθνείς αγορές. Η Έξυπνη εξειδίκευση είναι μια καινοτόμος στρατηγική για τον περιφερειακό οικονομικό μετασχηματισμό και αποτελεί πλέον στοιχείο-κλειδί στις προσπάθειες της Ευρώπης να βοηθήσει τις περιφέρειές της να βγουν από την ύφεση.

Αυτό σημαίνει ότι η περιφέρεια επιλέγει περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων στη βάση των δικών της ισχυρών σημείων και της διεθνούς εξειδίκευσης. Η στρατηγική προϋποθέτει τον μη κατακερματισμό της στήριξης και των επενδυτικών ενεργειών και την επικέντρωση των διαρθρωτικών ταμείων σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων, αυτών δηλαδή με το υψηλότερο αναπτυξιακό δυναμικό. Πράγματι, η ανάπτυξη στρατηγικών έρευνας και καινοτομίας με βάση την έννοια της έξυπνης εξειδίκευσης θα αποτελέσει ένα από τα προαπαιτούμενα για πρόσβαση στα διαρθρωτικά ταμεία από το 2014.

Εξισορροπώντας εκ νέου το επενδυτικό μείγμα

Η κλασική προσέγγιση των επενδύσεων δεν είναι πλέον η κατάλληλη. Σήμερα, δίνουμε έμφαση στη θεματική επένδυση, θέτοντας προτεραιότητες στις στρατηγικές περιοχές και διασφαλίζοντας ότι το μείγμα επενδύσεων θα είναι κατάλληλο για τις ανάγκες κάθε περιφέρειας. Σε μερικές χώρες έχουν γίνει υπερβολικές επενδύσεις σε υποδομές και ανεπαρκείς σε ΜΜΕ και απασχόληση. Η άσκηση επαναπρογραμματισμού αλλάζει την ισορροπία, καθώς απαιτείται κρίσιμη μάζα επενδύσεων προκειμένου να υπάρξει πραγματικός αντίκτυπος και να πετύχουμε τη διαφορά. Τα τελευταία τρία χρόνια, έχουν επαναπρογραμματιστεί σε επενδυτικά θέματα περίπου 20 δις EUR. Απελευθερώθηκαν περίπου 14,5 δις EUR επιπλέον με τη μείωση των απαιτήσεων εθνικής συγχρηματοδότησης και την αύξηση στο 95% του μέγιστου ποσοστού συγχρηματοδότησης στις «χώρες προγράμματος».

Έμφαση στα αποτελέσματα

Δίνουμε όλο και μεγαλύτερη έμφαση στα αποτελέσματα, την απόδοση και την αξία των χρημάτων για τους φορολογούμενους. Η **αξιολόγηση** των περιφερειακών επιδόσεων που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2000-2006 (βλ. σελ. 36) επισημαίνει τη σημασία των σαφώς καθορισμένων στόχων και στρατηγικών και την εκτέλεση μιας σωστής ανάλυσης κόστους-οφέλους για να διασφαλιστεί ότι γίνονται οι σωστές επενδύσεις για τους σωστούς λόγους. Είναι ξεκάθαρο ότι πρέπει να ενσωματώσουμε περισσότερα ορόσημα και μετρήσιμους στόχους στα προγράμματα, έτσι ώστε να αξιολογούμε την πρόδοό τους.

Τελευταίο και εξίσου σημαντικό, έχουμε ενδιαφέροντα αποτελέσματα από την πιο πρόσφατη έρευνα του **Ευρωβαρόμετρου**, η οποία δείχνει ότι παρά τη γενική δυσθυμία και την οικονομική προοπτική, οι Ευρωπαίοι είναι γενικά πολύ θετικοί σχετικά με την ποιότητα ζωής που απολαμβάνουν στην περιφέρειά τους!

Uealy

▶ Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

ΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΒΟΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Το Raportam συζητά με την Υπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης της Πολωνίας, Elżbieta Bieńkowska, η οποία, στη διάρκεια των πέντε ετών που βρίσκεται στη θέση αυτή, έχει ζήσει μια περίοδο σημαντικών περιφερειακών επενδύσεων και ανάπτυξης που αντανακλούν τη θέση της Πολωνίας ως τον μεγαλύτερο παραλήπτη χρηματοδότησης των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ στην τρέχουσα περίοδο.

▶ Από την εισδοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004, η Πολωνία έχει πραγματοποιήσει σημαντική πρόοδο, ιδίως σε ό,τι αφορά στην ανάπτυξη των υποδομών της. Το ΑΕγχΠ έχει αυξηθεί ουσιαστικά. Πώς βλέπετε την εξέλιξη της Πολωνίας στη διάρκεια αυτής της περιόδου; Τι είναι αυτό που σας κάνει πιο περήφανους;

Η Πολωνία βρίσκεται ακόμα υπό κατασκευή. Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών κατευθύνθηκε όντως σε υποδομές, όπως δρόμοι, αεροδρόμια και σιδηροδρομικοί σταθμοί. Χωρίς αυτό το έργο, δεν θα μπορούσαμε να κάνουμε λόγο για εκσυγχρονισμό της χώρας. Δεν θα ιδρυθούν εταιρίες σε περιφέρειες όπου είναι δύσκολο να φτάσει κανείς. Καλύψαμε επίσης τις εκκρεμότητες άλλων έργων υποδομής, κάτι που είχαμε αναλάβει στο πλαίσιο της Συνθήκης Εισδοχής στην ΕΕ. Έχουμε εγκαταστήσει συστήματα αποχέτευσης σε αγροτικές περιοχές και βελτιώσαμε τα δίκτυα παροχής νερού. Χτίσαμε και συνεχίζουμε να χτίζουμε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων. Σε επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας, η Πολωνία είναι μια τελείως διαφορετική χώρα σε σχέση με πριν από 10 χρόνια. Πραγματοποιήσαμε επίσης σημαντική πρόοδο στην καινοτομία. Εισέρχονται ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη. Ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης έχουν γίνει ο τρίτος μεγαλύτερος δικαιούχος κονδυλίων της ΕΕ, και σήμερα είναι εξοπλισμένα με εργαστήρια κορυφαίου επιπέδου παγκοσμίως. Τα ευρωπαϊκά κονδύλια βοήθησαν στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

▶ Ποια είναι τα εγγενή δυνατά σημεία των περιφερειών της Πολωνίας και πώς μπορούν αυτά να συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας;

Κάθε περιφέρεια είναι διαφορετική. Στο Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, προτείνουμε τη χρήση των πόρων της ΕΕ για την υποστήριξη μιας σειράς επιλεγμένων τομέων που

καθιστούν μοναδικές τις συγκεκριμένες περιφέρειες. Οι πολωνικές περιφέρειες έχουν κάνει εξαιρετικά καλή χρήση των ευρωπαϊκών κονδυλίων μέχρι στιγμής. Από τα περίπου 17 δις EUR που ήταν διαθέσιμα στο πλαίσιο των περιφερειακών επιχειρησιακών προγραμμάτων, το 82% έχει ήδη χρησιμοποιηθεί. Ουδείς αμφιβάλλει ότι η οικονομική επιτυχία όλης της χώρας εξαρτάται από την επιτυχία των επιμέρους περιφερειών της.

▶ Με ποιο τρόπο βελτιώθηκε το αναπτυξιακό δυναμικό των περιφερειών της Πολωνίας ως αποτέλεσμα των επενδύσεων που έγιναν στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής; Ποια είναι τα απτά αποτελέσματα για τους πολίτες;

Το πιο σημαντικό αποτέλεσμα είναι η δημιουργία 250 000 νέων θέσεων εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των 140 000 θέσεων σε επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν από άνεργους. Τα ευρωπαϊκά κονδύλια βοήθησαν επίσης περισσότερες από 23 000 επιχειρήσεις και εκσυγχρονίστηκαν περίπου 2 000 εργαστήρια και ερευνητικά κέντρα. Έχουμε εξασφαλίσει πρόσβαση στο ευρυζωνικό Ίντερνετ. Παρείχαμε στήριξη σε 3 500 παιδικούς σταθμούς, όπου φιλοξενούνται 110 000 παιδιά, κυρίως σε αγροτικές περιοχές. Οι επιβάτες που αξιοποιούν τις αστικές μεταφορές θα έχουν σίγουρα παρατηρήσει τις βελτιώσεις – σε πολλές πόλεις, τα κονδύλια της ΕΕ χρησιμοποιήθηκαν για την αγορά νέων τραμ και λεωφορείων. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι κατανοούν τις πολλές αλλαγές προς το καλύτερο που επιτελούνται στη χώρα μας χάρη στα ευρωπαϊκά κονδύλια και πώς αυτά τα χρήματα κάνουν την καθημερινή τους ζωή πιο εύκολη, διότι μπορούν να δουν γύρω τους τα αποτελέσματα των έργων της ΕΕ.

▶ Το κατά κεφαλή ΑΕγχΠ της περιφέρειας Mazowieckie (Βαρσοβία) πλησιάζει πλέον αυτό της ΕΕ. Συνεπώς, η περιφέρεια αυτή δεν θα είναι πλέον επιλέξιμη για προγράμματα που στοχεύουν στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες. Πώς επιτεύχθηκε αυτό; Θα τροποποιηθεί η χρήση των κονδυλίων στην επόμενη προγραμματική περίοδο;

Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι τα καλά αποτελέσματα της περιφέρειας συνολικά επιτεύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό χάρη στην πρωτεύουσα, τη Βαρσοβία. Η περιφέρεια Mazowieckie είναι η πρώτη πολωνική περιφέρεια που ξεπέρασε το όριο

Elżbieta Bieńkowska
Υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολωνία

«Ουδείς αμφιβάλλει ότι η οικονομική επιτυχία όλης της χώρας εξαρτάται από την επιτυχία των επιμέρους περιφερειών της.»

του 75% στο κατά κεφαλή ΑΕγχΠ για τις περιφέρειες της ΕΕ. Άρα, για πρώτη φορά, η Πολωνία θα αξιοποιήσει τη στήριξη που προορίζεται για δύο διαφορετικές κατηγορίες περιφερειών. Στην επόμενη προγραμματική περίοδο, υπολογίζουμε ότι μεγαλύτερο μέρος (περίπου 60%) του περιφερειακού προγράμματος για την περιφέρεια Mazowieckie θα χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το ποσοστό του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου υπό περιφερειακή διαχείριση θα είναι το ίδιο όπως και στις άλλες περιφέρειες. Οι υπόλοιποι πόροι από το ΕΤΠΑ (περίπου 40%) και το ΕΚΤ (περίπου 25%) θα αξιοποιηθούν ειδικά για χρήση σε ξεχωριστά έργα ή επιμέρους μέτρα στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων.

▶ Το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Υποδομές και περιβάλλον», με προϋπολογισμό κοντά στα 30 δις EUR, είναι το μεγαλύτερο στην ιστορία των διαθρωτικών ταμείων. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα ενός τόσο μεγάλου προγράμματος; Προβλέπετε περισσότερα αυτόνομα εθνικά προγράμματα την επόμενη προγραμματική περίοδο;

Το μεγαλύτερο τμήμα της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης προς την Πολωνία θα προέλθει πράγματι από το πρόγραμμα «Υποδομές και περιβάλλον». Επί του παρόντος, υλοποιούνται σε όλη την Πολωνία περισσότερα από 1800 συγχρηματοδοτούμενα έργα στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος. Καθαρό νερό, νέα πολιτιστικά κέντρα, σύγχρονα ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης, νοσοκομεία με καλύτερο εξοπλισμό

και ασφαλέστεροι δρόμοι – είναι μερικά από τα αποτελέσματα του έργου που επιτελείται στο πλαίσιο του προγράμματος «Υποδομές και περιβάλλον». Μέσω πολυάριθμων και ποικίλων επενδύσεων, καλύπτουμε επιμέρους ανάγκες και επιλύουμε συγκεκριμένα προβλήματα των κατοίκων σε όλη τη χώρα. Αναμένουμε να συνεχιστεί το πρόγραμμα και στην επόμενη προγραμματική περίοδο. Θα επικεντρωθεί κυρίως σε ζητήματα που αφορούν την περιβαλλοντική προστασία και την αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς και στην ασφάλεια των μεταφορών και της ενέργειας.

▶ Το πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανατολικής Πολωνίας» καλύπτει πέντε περιφέρειες. Βλέπετε θετικά αυτά τα πολυ-περιφερειακά προγράμματα;

Το πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανατολικής Πολωνίας» παρέχει στήριξη στις πιο σημαντικές επενδύσεις για την ανάπτυξη αυτής της περιοχής. Έχουμε διαθέσιμη περίπου 11 δις PLN για το πρόγραμμα αυτό. Τα ευρωπαϊκά κονδύλια χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία τεχνολογικών πάρκων, βιομηχανικών θερμοκοιτίδων και κέντρων εξυπηρέτησης επενδυτών, και όλα βοηθούν τους επιχειρηματίες να λειτουργήσουν. Χάρis σε νέες παρακαμπτήριες οδούς, η διερχόμενη κυκλοφορία εκτρέπεται από το κέντρο των πόλεων. Συνολικά, θα χρηματοδοτηθούν περίπου 20 νέες παρακαμπτήριες και εκατοντάδες χιλιόμετρα δρόμων σε Ανατολική Πολωνία. Σημαντικά έχουν επωφεληθεί και ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης στην Ανατολική Πολωνία. Περίπου 100000 φοιτητές αξιοποιούν

Κατασκευή νέου τμήματος του αυτοκινητοδρόμου Α1

Αγωγός φυσικού αερίου Włocławek-Gdynia

«Όλο και περισσότεροι άνθρωποι κατανοούν τις πολλές θετικές αλλαγές που επιτελούνται στη χώρα μας χάρη στα ευρωπαϊκά κονδύλια και πώς αυτά τα χρήματα κάνουν την καθημερινή τους ζωή πιο εύκολη, διότι μπορούν να δουν γύρω τους τα αποτελέσματα των έργων της ΕΕ.»

τη νέα υποδομή στην ανώτατη εκπαίδευση. Νομίζω ότι αυτές οι περιφέρειες στα ανατολικά της Πολωνίας θα συνεχίσουν να χρειάζονται ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Στο Υπουργείο, καταρτίζουμε ένα νέο προσχέδιο για το Πρόγραμμα για την Ανατολική Πολωνία για την περίοδο 2014-2020. Επιπλέον, αυτές οι περιφέρειες θα είναι οι δικαιούχοι εθνικών προγραμμάτων και θα διαχειριστούν επίσης τα δικά τους περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα.

► Θα ενισχυθεί ο ρόλος των περιφερειών στην επόμενη προγραμματική περίοδο;

Ο ρόλος των περιφερειών θα ενισχυθεί σαφώς στην επόμενη προγραμματική περίοδο. Θα έχουν σίγουρα περισσότερα χρήματα στη διάθεσή τους. Σε μεγάλο βαθμό, οι περιφερειακές αρχές θα είναι αυτές που θα αποφασίζουν για την ακριβή διάθεση των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης προετοιμάζει απλά τις γενικές οδηγίες για τη νέα προγραμματική περίοδο.

► Ποιες είναι οι βασικές σας προτεραιότητες για την προγραμματική περίοδο 2014-2020;

Την περίοδο 2014-2020, η πολιτική συνοχής θα αλλάξει έτσι ώστε να υποστηρίξει τις επενδύσεις με τη μεγαλύτερη πολλαπλασιαστική επίδραση στην οικονομία. Στο πλαίσιο των

Κινηματογραφικά στούντιο Alvernia

Κέντρο Ε&Α στην κλινική American Heart of Poland

Νέα Λεωφόρεια στο Białystok

στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», αναμένουμε σημαντική αύξηση στις δαπάνες για επιστημονική έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη, καινοτομία και επιχειρείν. Η οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα θα γίνει πολύ πιο σημαντική. Οι περιφερειακές κυβερνήσεις θα έχουν περισσότερα κονδύλια από ό,τι σήμερα. Θα υποστηριχθούν περισσότερο όσοι ξεκινούν μια νέα επιχείρηση και τα μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της ισορροπίας εργασίας-ζωής, όπως η ίδρυση παιδικών σταθμών στους χώρους εργασίας και η χρήση της τηλεργασίας. Η ανάπτυξη βιώσιμων μεταφορών θα συνεχίσει να έχει το μεγαλύτερο μερίδιο. Θα υπάρξουν χρήματα για την ανάπτυξη υποδομών και οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων, καθώς επίσης για την επένδυση στην περιβαλλοντική προστασία και ενέργεια, ιδίως την «πράσινη ενέργεια».

► Η Πολωνία έχει την προεδρία της ομάδας του Visegrad μέχρι τον Ιούνιο του 2013. Τι περιλαμβάνει αυτό και πώς επηρεάζει το μέλλον της πολιτικής συνοχής;

Αναλάβαμε την προεδρία της ομάδας του Visegrad την 1^η Ιουλίου 2012 και θα την ασκήσουμε για ένα έτος. Η προεδρία αυτή συμπίπτει μαζί με μια κύρια σημασίας χρονική περίοδο που συνδέεται με την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για τη μελλοντική μορφή του προϋπολογισμού της ΕΕ. Σε συνεργασία με τη Δημοκρατία της Τσεχίας, τη Σλοβακία και την Ουγγαρία ως επίσης και με τη Σλοβενία,

καταλήξαμε σε μια κοινή θέση της ομάδας για την πολιτική συνοχής την περίοδο 2014-2020. Στις 12 Οκτωβρίου στο Katowice, οι υπουργοί από τις χώρες αυτές υιοθέτησαν μια κοινή διακήρυξη σχετικά με τα πιο σημαντικά ζητήματα που συνδέονται με τη διαπραγματευτική διαδικασία της μελλοντικής πολιτικής συνοχής. Φιλοδοξούμε να διατηρήσουμε την πολιτική συνοχής ως μια αναπτυξιακή πολιτική που ωφελεί όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της ΕΕ και έχει θετικό αντίκτυπο στην αγορά εργασίας και την ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η κοινή διακήρυξη αποτελεί σημαντική συμβολή στο διάλογο εντός της ΕΕ. Παρουσιάζει την κοινή θέση των χωρών στο δικό μας τμήμα της Ευρώπης, σχετικά με τη μελλοντική σχεδίαση και τις αρχές λειτουργίας της πολιτικής συνοχής στη νέα προγραμματική περίοδο.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://www.mrr.gov.pl/ENGLISH/Strony/main_mrr_eng.aspx

▶ ΕΞΥΠΝΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

▶ Η ΚΙΝΗΤΗΡΙΟΣ ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η «Έξυπνη εξειδίκευση» αποτελεί σημαντικό τμήμα των προσπαθειών της Ευρώπης να βοηθήσει τα Κράτη Μέλη και τις περιφέρειες να βγουν από την ύφεση – μια καινοτόμο στρατηγική για οικονομικό μετασχηματισμό βασισμένο στον τόπο.

Η τρέχουσα οικονομική κρίση έχει αναδείξει τη σαφή ανάγκη για την εκ νέου εξισορρόπηση των δημόσιων οικονομικών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η συνετή διαχείριση των δαπανών δεν πρέπει να οδηγήσει σε μειωμένες επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο, την καινοτομία και την έρευνα, καθώς αυτά είναι τα βασικά στοιχεία που μπορούν να προωθήσουν την επιστροφή στην ανάπτυξη.

Η καινοτομία αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες στο προσχέδιο της περιόδου 2014-2020 για μια αναμορφωμένη περιφερειακή πολιτική διότι η καινοτομία είναι ουσιώδης προκειμένου να δοθεί το τόσο απαραίτητο έναυσμα για την οικονομική ανάπτυξη και, άρα, για περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας.

Ωστόσο, δεν είναι όλες οι επενδύσεις στην έρευνα και την τεχνολογία εξίσου αποτελεσματικές σε επίπεδο αναπτυξιακών αποτελεσμάτων προκειμένου να βγούμε από την ύφεση και να υπερβούμε την οικονομική κρίση. Δεν μπορούν όλα τα Κράτη Μέλη και οι περιφέρειες να αποδίδουν εξαιρετικά σε όλα τα πεδία της επιστήμης και της καινοτομίας, αλλά κάθε χώρα και περιφέρεια έχει τις δυνατότητες να αριστεύσει σε κάποιο πεδίο. Δεν έχουν όλες οι χώρες και οι περιφέρειες την απαραίτητη κρίσιμη μάζα επιχειρήσεων και ιδρυμάτων γνώσης, ούτε επαρκές κοινωνικό κεφάλαιο για την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ παραγόντων της καινοτομίας, προκειμένου να κερδίσουν μερίδια αγοράς από τον παγκόσμιο ανταγωνισμό ή να διαμορφώσουν νέες αγορές. Και σε εποχές περιορισμένων δημόσιων πόρων, δεν είναι δυνατό να χρηματοδοτηθούν όλα τα υποσχόμενα ερευνητικά και καινοτόμα έργα ξεχωριστά.

Η έξυπνη εξειδίκευση ανοίγει το δρόμο για το μέλλον Εκφράζει την οικονομική ανάπτυξη σε συνδυασμό με τις συνετές δαπάνες, γνωστή ως «growthsterity» (ανάπτυξη + λιτότητα). Η έξυπνη εξειδίκευση αποτελεί βασική δράση της κορυφαίας πρωτοβουλίας «Ένωση Καινοτομίας» στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Η έξυπνη εξειδίκευση υπονοεί ότι ένα Κράτος Μέλος ή περιφέρεια επιλέγει περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων στη βάση των δικών της δυνατών σημείων και συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των τομέων όπου υπάρχει μεγαλύτερο δυναμικό για μακρόχρονο αντίκτυπο. Αυτή η προσέγγιση θα βοηθήσει τις περιφέρειες να κάνουν πράξη τις πραγματικές τους δυνατότητες στην καινοτομία και να επικεντρώσουν εκ νέου τις βιομηχανικές και εκπαιδευτικές τους δομές στην κατεύθυνση των αναδυόμενων βιομηχανιών και υπηρεσιών, καθώς και των διεθνών αγορών. Ο στόχος της έξυπνης εξειδίκευσης είναι να μετασχηματίσει οικονομίες προς δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και πιο ανταγωνιστικές.

«Έρευνα είναι ο μετασχηματισμός των χρημάτων σε γνώση.
Η καινοτομία είναι ο μετασχηματισμός της γνώσης σε χρήματα.»

Geoffrey Nicholson – 3M (Η 3M κατέχει την 3^η θέση στη μελέτη «The Global Innovation 1000» (Η Παγκόσμια Καινοτομία 1000) της Booz & Company για το 2012, ενώ βρίσκεται μόλις 86^η με όρους δαπανών για E&A)

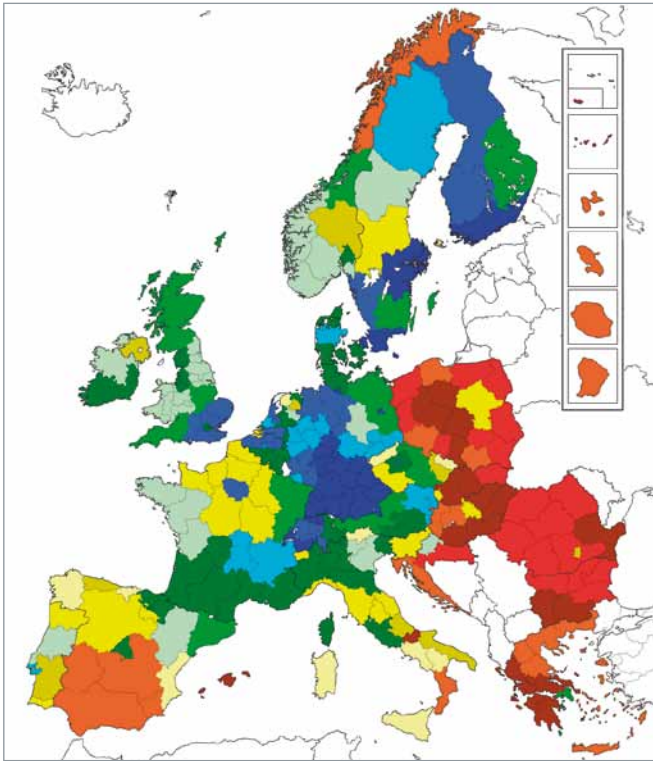
Η έξυπνη εξειδίκευση αποτελεί μια προσέγγιση που τώρα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενσωματώνει στα προγράμματα πολιτικής συνοχής. Η ανάπτυξη στρατηγικών έρευνας και καινοτομίας με βάση την έννοια της έξυπνης εξειδίκευσης είναι ένα από τα προαπαιτούμενα για πρόσβαση στα διαρθρωτικά ταμεία από το 2014.

Τι είναι η έξυπνη εξειδίκευση;

Με δύο λόγια, η έξυπνη εξειδίκευση αφορά μια νέα γενιά πολιτικών έρευνας και καινοτομίας που υπερβαίνουν τις κλασικές επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογία, και της γενικής ενίσχυσης της επάρκειας στην καινοτομία. Αυτό που καθιστά τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης διαφορετική από τη μέση στρατηγική καινοτομίας είναι ότι:

- Ο βασισμένος σε αποδείξεις χαρακτήρας της δεν εξετάζει μόνο τυπικά ζητήματα έρευνας και δεξιοτήτων, αλλά μελετά όλα τα στοιχεία, π.χ. γεωγραφική θέση, πληθυσμιακή δομή, κλίμα, φυσικοί πόροι, και θέματα ζήτησης, π.χ. κοινωνικές ανάγκες, δυνητικοί πελάτες, καινοτομία του δημόσιου τομέα. Θα ενθαρρύνει μια χώρα

► Πίνακας αποτελεσμάτων περιφερειακής καινοτομίας 2012

■ ΗΓΕΤΗΣ – ΥΨΗΛΟ	■ ΑΚΟΛΟΥΘΟΣ – ΜΕΣΟ	■ ΜΕΤΡΙΟΣ – ΧΑΜΗΛΟ
■ ΗΓΕΤΗΣ – ΜΕΣΟ	■ ΑΚΟΛΟΥΘΟΣ – ΧΑΜΗΛΟ	■ ΉΠΙΟΣ – ΥΨΗΛΟ
■ ΗΓΕΤΗΣ – ΧΑΜΗΛΟ	■ ΜΕΤΡΙΟΣ – ΥΨΗΛΟ	■ ΉΠΙΟΣ – ΜΕΣΟ
■ ΑΚΟΛΟΥΘΟΣ – ΥΨΗΛΟ	■ ΜΕΤΡΙΟΣ – ΜΕΣΟ	■ ΉΠΙΟΣ – ΧΑΜΗΛΟ

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/index_el.htm

ή περιφέρεια να ενώσει τη μοναδική τοπική τεχνογνωσία και παραγωγικές δυνατότητες σε νέους συνδυασμούς και καινοτομίες.

- Η έξυπνη εξειδίκευση δεν είναι μια απόφαση από πάνω προς τη βάση, αλλά αναπτύχθηκε και εφαρμόστηκε ως μια δυναμική διαδικασία ανακάλυψης της επιχειρηματικότητας που περιλαμβάνει βασικά ενδιαφερόμενα μέρη σε συνεργατικά σχήματα ηγεσίας.
- Έχει παγκόσμια προοπτική σε επίπεδο δυναμικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, αγορών και δυναμικού για συνεργασία με φορείς καινοτομίας πέρα από γεωγραφικά σύνορα.
- Δεν επικεντρώνεται στην παραγωγή νέας γνώσης παντού, αλλά βασίζεται στη συγκέντρωση της υφιστάμενης γνώσης και τεχνολογιών προκειμένου να δημιουργηθεί καινοτομία σε όλες τις πιθανές μορφές, όπως *inter alia* της κοινωνικής, της καινοτομίας που άγεται από το χρήστη και της καινοτομίας σε επίπεδο *marketing* και οργάνωσης.
- Έχει να κάνει με τη θέση προτεραιοτήτων σε εποχές περιορισμένων πόρων και την επικέντρωση των επενδύσεων σε συγκριτικά πλεονεκτήματα για τη συσσώρευση κρίσιμης μάζας, με στόχο την αριστεία μέσω της διαφοροποίησης της χώρας ή περιφέρειας από τις άλλες.

- Η έξυπνη εξειδίκευση δεν έχει να κάνει με την ανάδειξη νικητών σε επίπεδο τομέα ή τεχνολογίας, αλλά με τη αλληλο-γονιμοποίηση μεταξύ και ανάμεσα σε τομείς και τεχνολογίες. Για μερικές περιοχές, η ομαδοποίηση μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία διατομεακών επαφών και διάχυσης γνώσης, τόσο εντός της περιφέρειας όσο και εξωτερικά με άλλες περιφέρειες.

Πώς μπορούν να αναπτυχθούν στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης

Ο δρόμος της έξυπνης εξειδίκευσης προϋποθέτει μια σαφή εικόνα των δυνατών σημείων και των αδυναμιών της χώρας ή της περιφέρειας που πρέπει να συνδυαστεί με ισχυρή ηγεσία και κοινό όραμα μεταξύ των ενδιαφερόντων μερών της καινοτομίας.

Το κλειδί για την ανεύρεση των περιοχών στις οποίες μια χώρα ή περιφέρεια έχει τις δυνατότητες να ξεχωρίσει και να είναι πιο ανταγωνιστική από άλλες αποτελεί μια «διαδικασία ανακάλυψης της επιχειρηματικότητας». Η διαδικασία ανακάλυψης της επιχειρηματικότητας αφορά στην ανάπτυξη δημιουργικών λύσεων σε προβλήματα με τον συνδυασμό μέσων και νέων εταίρων, ανάληψης κινδύνων, πειραματισμού, αναζήτησης νέων ιδεών σε όλη την αλυσίδα αξίας ή συμμετοχής σε νέες αλυσίδες αξίας. Έχει να κάνει με το να μην χάνεις ποτέ από τα μάτια των απώτερο στόχο της καινοτομίας: Την εισαγωγή καινοτόμων λύσεων στην αγορά και, άρα, την παραγωγή πλούτου και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Οι επιχειρήσεις είναι προφανώς άριστα τοποθετημένες για να αξιοποιήσουν το δαιμόνιο των νέων ευκαιριών που θα βοηθήσει να ανακαλύψουμε τι είναι αυτό που μια χώρα μπορεί να παράγει καλά και να εντοπίσουμε νέους τομείς E&A και καινοτομίας. Το θέμα είναι πώς να τις εμπλέξουμε στη διαδικασία διαμόρφωσης της στρατηγικής.

«Οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης έχουν στόχο να ωφελήσουν τον πειραματισμό σε υφιστάμενες και νέες περιοχές δραστηριοτήτων, και να προσαρμόσουν πολιτικές σύμφωνα με τα αντληθέντα διδάγματα από τα πειράματα αυτά. Η έξυπνη εξειδίκευση απαιτεί αποτελεσματικό και ενεργό συντονισμό των παρεμβάσεων πολιτικής (π.χ. μείγμα πολιτικών και ευθυγράμμιση των εργαλείων πολιτικής, όπως πολιτικές συνεργατικών σχηματισμών) για να επιτραπεί ο στρατηγικός συντονισμός. Απαιτεί επίσης μακροπρόθεσμα οράματα εκ μέρους των διαμορφωτών πολιτικής αλλά και αρκετά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων. Ταυτόχρονα, αντανακλούν τον επείγοντα χαρακτήρα της λήψης σκληρών επιλογών σε εποχές δύσκολων μεταβάσεων στο πλαίσιο αυστηρών περιορισμών σε επίπεδο προϋπολογισμού.»

OECD – Synthesis report on innovation driven growth in regions (OECD – αναφορά σύνθεσης σχετικά με την ανάπτυξη που άγεται από την καινοτομία σε περιφέρειες): ο ρόλος της έξυπνης εξειδίκευσης, 2012

« Η συν-δημιουργία είναι μια προσέγγιση που εμπλέκει τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και άλλους βασικούς παραλήπτες δημόσιων υπηρεσιών πολύ πιο άμεσα στη διαδικασία της καινοτομίας. Δίνει έμφαση όχι μόνο στην κατανόηση των υφιστάμενων προκλήσεων, αλλά και στη δημιουργία ενός νέου μέλλοντος μαζί με τους ανθρώπους, και όχι για αυτούς.»

Christian Bason – Διευθυντής της δανικής μονάδας καινοτομίας MindLab

Επίσης, το θέμα είναι πώς θα αποφευχθεί να ακούγονται μόνο οι μεγάλοι και καταξιωμένοι παίκτες και οι συνήθεις πελάτες, αντί των νέων επιχειρηματιών, των ΜΜΕ, των νέων επιχειρήσεων ή ακόμα και των μη κερδοσκοπικών εταιριών που ενδέχεται να κρατούν το κλειδί για να γίνει κάτι «ξεχωριστό». Ο συνδυασμός των κατασκευαστικών τομέων με τις υπηρεσίες μπορεί να ανοίξει την πόρτα προς τελείως νέα επιχειρηματικά μοντέλα και έναν νέο οικονομικό δυναμισμό σε μια χώρα ή περιφέρεια.

Ερευνητικοί οργανισμοί, πανεπιστήμια, δημιουργικοί τομείς, δημόσιοι φορείς και κοινωνία των πολιτών, όλοι έχουν το ρόλο τους σε αυτή τη διαδικασία. Από κοινού, είναι ιδανικά τοποθετημένοι προκειμένου να ανακαλύψουν τους χώρους όπου μια περιφέρεια μπορεί να διαπρέψει σε συνάρτηση με τις υφιστάμενες δυνατότητες και τα παραγωγικά της μέσα. Οι ποσοτικές έρευνες ικανοποίησης ίσως να μην επαρκούν

καθώς προσφέρουν μόνο μια αναδρομική εικόνα και δεν προβάλλουν τις δημιουργικές σκέψεις με βλέμμα στο μέλλον, όπως μπορούν οι διαδικασίες συν-δημιουργίας.

Η κατάσταση στις περιφέρειες

Μια αξιολόγηση της περιφερειακής κατάστασης που διενεργήθηκε από το IPTS αποκαλύπτει ότι γενικά οι περιφέρειες αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ανάπτυξη μιας παγκόσμιας προσέγγισης και μιας εξωστρεφούς διάστασης.

Υπάρχει σαφής ανάγκη για τις περιφέρειες να επικεντρώσουν τα πιθανά τους πλεονεκτήματα στο μέλλον. Και αυτά πρέπει να εξεταστούν σε διεθνές, και όχι απλά εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Οι περιφέρειες πρέπει να προβούν σε καλά μελετημένες και βασισμένες σε αποδείξεις επιλογές και όχι να μοιράζουν αφειδώς περιορισμένα κονδύλια χωρίς πραγματικό αντίκτυπο. Επί του παρόντος, οι προτεραιότητες στις περιφέρειες συχνά είναι υπερβολικά ευρείες και άρα με αντίκτυπο που αμβλύνεται και φαίνεται ότι δίνεται υπερβολική έμφαση στις βιομηχανίες κατασκευών και όχι σε αναδυόμενους τομείς και υπηρεσίες.

Υπάρχει ακόμα περιορισμένη χρήση μέτρων για την ενίσχυση της ζήτησης και της πρόσβασης στην αγορά παράλληλα με την υποστήριξη στην ανάπτυξη δυνατοτήτων έρευνας και καινοτομίας, ενώ διατηρείται η έλλειψη συντονισμού μεταξύ εθνικών και περιφερειακών κυβερνήσεων.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ S3

Η ανάπτυξη στρατηγικών έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση είναι ένα απαιτητικό έργο, ιδίως σε χώρες με μικρή παράδοση στη σχεδίαση πολιτικών καινοτομίας με εμπλοκή των ενδιαφερόμενων μερών ή εμπειρία στην υλοποίηση και αξιολόγησή της. Αυτές οι στρατηγικές μπορεί να αποτελέσουν πρόκληση για χώρες με καλώς λειτουργούντα οικοσυστήματα καινοτομίας, διότι υπάρχει η απαίτηση θέσης προτεραιοτήτων και λήψης δύσκολων αποφάσεων. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή δημιούργησε εργαλεία που θα βοηθήσουν τα Κράτη Μέλη και τις περιφέρειες να αναπτύξουν τις μεμονωμένες στρατηγικές τους στο πεδίο της έξυπνης εξειδίκευσης. Η πλατφόρμα έξυπνης εξειδίκευσης (πλατφόρμα S3), που φιλοξενείται από το Ινστιτούτο Τεχνολογικών Προβλέψεων (IPTS – ένα από τα επτά ινστιτούτα του Κοινού Κέντρου Ερευνών της ΕΕ), έχει παίξει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της έννοιας της έξυπνης εξειδίκευσης και των προεκτάσεών της σε επίπεδο πολιτικών. Προσφέρει συμβουλές, πρόσβαση σε υλικό δεδομένων, καθοδήγηση και μεθοδολογική υποστήριξη, παραδείγματα καλής πρακτικής και εργαλεία αμοιβαίας εκμάθησης σε ομότιμους και εμπειρογνώμονες. Η πλατφόρμα S3 περιλαμβάνει αυτή τη στιγμή περισσότερες από 100 εγγεγραμμένες περιφέρειες και δύο Κράτη Μέλη (Σλοβακία και Λιθουανία). Διοργανώνει μεταξύ άλλων εργαστήρια, εκδηλώσεις κατάρτισης και αξιολογήσεις από ομότιμους μεταξύ διαμορφωτών πολιτικής, οι οποίοι εργάζονται πάνω στην ανάπτυξη στρατηγικών έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (RIS3).

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/home>

▷ Η ΙΤΑΛΙΑ ΣΕ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ

Τον Σεπτέμβριο 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οργάνωσε εργαστήριο στο Μπάρι με αντικείμενο την έξυπνη εξειδίκευση στις ιταλικές περιφέρειες. Στόχος του ήταν η πληροφόρηση σχετικά με την έννοια της έξυπνης εξειδίκευσης και την εφαρμογή της μεταξύ εθνικών και περιφερειακών φορέων λήψης αποφάσεων, διαμόρφωσης στρατηγικής και διαχειριστικών αρχών ευρωπαϊκών κονδυλίων – με έμφαση στην προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Ήταν μία εκδήλωση της σειράς «πρώτων» σεμιναρίων (*kick-off*) που διοργανώνονται σε όλη την ΕΕ για την προώθηση της τάσης προς την έξυπνη εξειδίκευση.

Η εκδήλωση στο Μπάρι αποτέλεσε με πολλούς τρόπους ορόσημο για την απόκριση της Ιταλίας στους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Αναγνωρίζεται ότι μόνο με την κοινή δράση μπορεί να βρεθεί ένας τρόπος να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της Ιταλίας.

Η Ιταλία, όπως και ένας αριθμός άλλων χωρών, βρίσκεται σε σταυροδρόμι. Η αποκατάσταση χρηματοοικονομικής βιωσιμότητας, ανάπτυξης και ευημερίας για τους πολίτες τους εξαρτάται από κρίσιμες αποφάσεις που λαμβάνονται σήμερα.

Όλες οι ιταλικές περιφέρειες βρίσκονται κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ 27 σε ό,τι αφορά στο ποσοστό του ΑΕγχΠ που δαπανάται στην έρευνα και την καινοτομία.

Τα τελευταία δέκα με δεκαπέντε χρόνια, η χώρα υπέφερε από ανάπτυξη κάτω του μετρίου και φθίνουσα ανταγωνιστικότητα. Τώρα προχωρά σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που έχουν στόχο να βάλουν τέλος στην ωθηρή οικονομική ανάπτυξη.

Η άποψη είναι ότι η έξυπνη εξειδίκευση μπορεί να δράσει καταλυτικά στις προσπάθειες αυτές.

« Η έξυπνη εξειδίκευση είναι ιδιαίτερα απαραίτητη σε καιρούς οικονομικής κρίσης, όταν υπάρχει δραματική μείωση των κρατικού προϋπολογισμού. Είναι ο καλύτερος τρόπος (εάν όχι ο μόνος) για να βελτιστοποιηθεί το όφελος των δημόσιων επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία. Ο κύριος αναμενόμενος αντίκτυπος είναι ανάπτυξη και επιτυχία σε τομείς όπου η περιφερειακή οικονομία μας μπορεί να είναι ανταγωνιστική στις παγκόσμιες αγορές, ίσως ακόμα και μεταβάλλοντας (και εκσυγχρονίζοντας) το περιφερειακό παραγωγικό μοτίβο. Οι κύριες δυσκολίες που προβλέπουμε είναι αυτές που προκύπτουν από τη διαδικασία της επιλογής: είναι δύσκολο για τους διευθυντές δημοσίων φορέων να επιλέξουν την επικέντρωση των πόρων σε λίγες προτεραιότητες, αφήνοντας τον υπόλοιπο ιστό ουσιαστικά δίχως “βοήθεια” και αναμένεται να ασκηθούν μεγάλες πιέσεις από πολλούς τομείς. Θα είναι μια πρόκληση, περισσότερο από δυσκολία, να εμπλέξουμε όλη την κοινωνία των πολιτών σε αυτή τη διαδικασία μέσω ενός πολύ ανοικτού συστήματος διακυβέρνησης που περιλαμβάνει όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη. Η έξυπνη εξειδίκευση δεν έχει να κάνει με την εξεύρεση μιας ομοιόμορφης λύσης για όλα. Αντίθετα, πρέπει να προσδιοριστεί για κάθε περιοχή, χώρα ή περιφέρεια, με αξιοποίηση των ίδιων μέσων και δυνατών σημείων. Έχει να κάνει με την εξειδίκευση σε αυτό που μπορείς να κάνεις καλύτερα, στη διαφοροποίηση από τους άλλους, στην ανακάλυψη εξειδικευμένων αγορών όπου μπορείς να αναδειχτείς σε πρωταθλητή παγκόσμιου επιπέδου.»

M. Gregorio Muñoz Abad – Αναπληρωτής Επίτροπος Επιστημών και Τεχνολογίας, Περιφερειακή Κυβέρνηση Castilla y León

« Η έξυπνη εξειδίκευση θα επιτρέψει σε δημόσιους-ιδιωτικούς φορείς να αναγνωρίσουν τους δικούς τους τομείς τεχνογνωσίας οι οποίοι ενδέχεται να είναι περισσότερο υποσχόμενοι διότι βασίζονται σε μια κρίσιμη μάζα σχέσεων μεταξύ έρευνας και βιομηχανίας, και διότι καθιστούν εφικτές συνέργιες και συμπληρωματικές δράσεις με άλλους τομείς σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο.

Η δυναμική της στρατηγικής είναι η πιο κρίσιμη πτυχή που πρέπει να εξετασθεί. Ένα καλά καθορισμένο σύστημα εκ των προτέρων παρακολούθησης και αξιολόγησης και μια καλή δομή διακυβέρνησης και διαλόγου με τους θεσμικούς και κοινωνικοοικονομικούς εταίρους μπορεί να παράσχει χρήσιμη μόχλευση στην αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

Αν και η φύση της έξυπνης εξειδίκευσης μπορεί να είναι διαφορετική για κάθε περιφέρεια και για κάθε τομέα εξειδίκευσης, η μέθοδος δόμησης και παρακολούθησης της απόκρισης αυτής είναι καθολική και ισχύει για όλη την Ευρώπη.»

Adriana Agrimi – Περιφέρεια Puglia

Επένδυση στην καινοτομία

Σε όλη την Ευρώπη υπάρχουν δυναμικές περιφέρειες δίπλα σε περιφέρειες και χώρες που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ανταγωνιστικότητας και υστέρηση στην παραγωγικότητα.

Αυτή ισχύει και στην Ιταλία. Πράγματι, η οικονομική κρίση επισήμανε τη δομική διάβρωση της ανταγωνιστικότητας και το έλλειμμα καινοτομίας πολλών περιφερειών της Ιταλίας, τόσο στις λιγότερο αναπτυγμένες του νότου, αλλά και σε ανησυχητικό βαθμό στις πιο αναπτυγμένες κεντρικά και βόρεια.

Περίπου 20 δις EUR πρόκειται να δαπανηθούν στην καινοτομία στην Ιταλία, εκ των οποίων 15 δις EUR θα διοχετευθούν στις τέσσερις περιφέρειες σύγκλισης, Καμπανία, Καλαβρία, Σικελία και Puglia.

Αν και αυτό θα διπλασίαζε το επίπεδο των τρεχουσών δαπανών, υπάρχει σοβαρό ερώτημα για το κατά πόσον αυτές οι περιοχές θα είναι σε θέση να απορροφήσουν τους πόρους. Πράγματι, ενώ κάποιες ιταλικές περιφέρειες είναι αρκετά προηγμένες, στις περιφέρειες σύγκλισης (τις μελλοντικές «λιγότερο αναπτυγμένες» περιφέρειες) υπάρχουν πολλά προγράμματα που ήδη δυσκολεύονται να απορροφήσουν τη διαθέσιμη χρηματοδότηση.

Αυτό ισχύει ιδίως σε σχέση με τους πόρους που διατίθενται στην έρευνα και την καινοτομία. Επειδή τα διαθέσιμα κονδύλια στον τομέα αυτό αναμένεται να αυξηθούν σε μελλοντικά προγράμματα, η πρωταρχική πρόκληση είναι να αναπτύξουν επάρκεια στη θέσπιση και υλοποίηση αποτελεσματικών στρατηγικών και προγραμμάτων.

Η πλατφόρμα S3 του IPTS μπορεί να λειτουργήσει ως φορέας διευκόλυνσης για την προώθηση του απαραίτητου μετασχηματισμού και οι περιφέρειες της Ιταλίας ενθαρρύνονται έντονα να συμμετάσχουν στην πλατφόρμα και να αξιοποιήσουν την προσφερόμενη υποστήριξη.

Πρωθώντας τη σύγκλιση

Οι ιταλικές αρχές σχεδιάζουν να ορίσουν μια εθνική πιλοτική επιτροπή επιφορτισμένη με τη δημιουργία στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης για επιμέρους περιφέρειες και υποβοηθητικά με την προώθηση της σύγκλισης και της ανταγωνιστικότητας.

Κατά την υλοποίηση αυτών των στρατηγικών, οι περιφέρειες πρέπει να υποδείξουν «δημιουργικά» τις προτεραιότητές τους. Θα πρέπει επίσης να καθορίσουν πώς τοποθετούνται σε σχέση με άλλες περιφέρειες και να προσδιορίσουν το συγκριτικό τους πλεονέκτημα.

Η συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων είναι σημαντικός παράγοντας και θα αποτελέσει την ορατή ένδειξη επιτυχίας των πολιτικών. Θα πρέπει να σχεδιαστούν μηχανισμοί που ανταμείβουν συγχρηματοδοτούμενα έργα και διευκολύνουν την εμπλοκή ιδιωτικών χρηματοοικονομικών παραγόντων.

Οι πολιτικές δημόσιων προμηθειών θα πρέπει να επικεντρωθούν εκ νέου προς την καινοτομία, κάτι που σημαίνει μεγαλύτερη δέσμευση απέναντι στα κριτήρια καινοτομίας κατά τις διαδικασίες επιλογής.

Οι δείκτες θα πρέπει να σχεδιαστούν με τέτοιο τρόπο που να είναι συναφείς και να είναι δυνατή η ευέλικτη και αξιόπιστη παρακολούθησή τους. Στο πλαίσιο των περιφερειακών πολιτικών, θα απαιτηθεί ιδίως να χρησιμοποιηθούν τα κατάλληλα αναλυτικά εργαλεία για επιλογές που θα γίνουν απολύτως «στη βάση αποδείξεων». Θα είναι απαραίτητο να σχεδιαστεί ένα σύστημα διαχείρισης γνώσης που είναι σε θέση να καταγράψει γνώση από έργα και να τροφοδοτήσει τη διαδικασία εκμάθησης.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Συμπεράσματα από το σεμινάριο στο Μπάρι:

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/past-events>

▷ ΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΜΠΡΟΣ

Το σεμινάριο του Μπάρι ήταν ένα από περισσότερα από 10 εθνικά «πρώτα» σεμινάρια και διακρατικά συνέδρια που συγκεντρώνουν εθνικούς και περιφερειακούς παράγοντες καινοτομίας, προκειμένου να μάθουν και συζητήσουν σχετικά με την έξυπνη εξειδίκευση και τις προεκτάσεις της για την διαμόρφωση πολιτικών για την καινοτομία.

Μέχρι σήμερα, περίπου δύο τρίτα των περιφερειών και των Κρατών Μελών που πιθανόν να παρουσιάσουν μια στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, έχουν ξεκινήσει τη διαδικασία διαμόρφωσης της στρατηγικής τους. Πέραν της πλατφόρμας S3, η Επιτροπή διευκολύνει αυτή τη διαδικασία παρέχοντας επιμέρους ανάλυση από ειδικούς σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση σε μια χώρα ή περιφέρεια. Έτσι δίνονται στους διαμορφωτές πολιτικής σημεία προς τα επιπλέον βήματα, τα οποία μπορεί να είναι απαραίτητα για συμμόρφωση με τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων.

Η δεξαμενή εμπειρογνομόνων που αξιοποιεί η Επιτροπή για το σκοπό αυτό, είναι επίσης προσβάσιμη για περιφέρειες και Κράτη Μέλη που επιθυμούν να συμβληθούν με ειδικούς για την ανάλυση, καθοδήγηση και παροχή συμβουλών σχετικά με τη διαδικασία έξυπνης εξειδίκευσης, για παράδειγμα μέσω του προϋπολογισμού τους για τεχνική βοήθεια. Στο τέλος, βέβαια, η χώρα ή η περιφέρεια, και όχι οι εμπειρογνώμονες, θα είναι αυτή που θα λάβει τις κρίσιμες αποφάσεις σχετικά με επιλογές και προτεραιότητες. Η πρωτοβουλία RIS3 θα βοηθήσει εθνικούς και περιφερειακούς αντιπροσώπους να μάθουν από την πείρα παλαιών στρατηγικών καινοτομίας και θα πρέπει επίσης να τους βοηθήσει να προσδιορίσουν τι είναι αυτό που καθιστά την περιφέρεια ή τη χώρα τους μοναδική και ξεχωριστή σε επίπεδο καινοτομίας και οικονομικών εξελίξεων.

Η ιδιαιτερότητα της έξυπνης εξειδίκευσης ως διαδικασία πολιτικής είναι ότι περιλαμβάνει “κάθετες επιλογές” – δηλαδή, απόδοση προτεραιότητας σε συγκεκριμένες τεχνολογίες και δραστηριότητες που άγονται από τη γνώση προκειμένου να συγκεντρωθούν πόροι σε μικρό αριθμό τομέων.

Οι κάθετες επιλογές, ωστόσο, φέρουν και τον κίνδυνο παρέμβασης των διαμορφωτών πολιτικής με τις διαδικασίες της αγοράς (διαλογή νικητών). Αυτός είναι ο λόγος που η έννοια της έξυπνης εξειδίκευσης αφορά σε μεγάλο βαθμό τη διαδικασία και τα εργαλεία που επιτρέπουν να συμφιλιωθεί η λογική των κάθετων επιλογών προτεραιοτήτων με την ισχυρή μηχανή πειραματισμού και εξερεύνηση που άγεται από την αγορά (ανακάλυψη της επιχειρηματικότητας).»

Καθ. Dominique Foray η οποία συνέλαβε πρώτη τον όρο «έξυπνη εξειδίκευση» και κατέχει την έδρα Οικονομικών και Διαχείρισης της Καινοτομίας στην Ομοσπονδιακή Πολυτεχνική Σχολή της Λοζάνης στο Κολέγιο Διαχείρισης της Τεχνολογίας.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

▷ Ενημερωτικό δελτίο έξυπνης εξειδίκευσης: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/smart_specialisation_el.pdf
Διαθέσιμο σε όλες τις γλώσσες σε αυτή τη σελίδα: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_el.cfm

▷ Ο «Οδηγός για στρατηγικές έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (RIS 3)» παρέχει μεθοδολογική καθοδήγηση για διαμορφωτές πολιτικής και φορείς υλοποίησης σχετικά με τη σχεδίαση, σύνταξη και υλοποίηση μιας εθνικής/ περιφερειακής RIS3. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/smart_specialisation/smart_ris3_2012.pdf

▷ Η «Σύνδεση έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης μέσω έξυπνης εξειδίκευσης» είναι ένας πρακτικός οδηγός για την ενσωμάτωση στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, οικολογικής καινοτομίας και οικοσυστημάτων σε μια RIS3. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/green_growth/greengrowth.pdf

Συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών

Είναι σαφές ότι η εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών είναι ζωτικής σημασίας παράγοντας στην υποβοήθηση του προσδιορισμού του βασικού θύλακα και της διαφοροποίησης μιας περιφέρειας, καθώς και στη λήψη των κρίσιμων και ενίοτε σκληρών αποφάσεων για τις προτεραιότητες.

Είναι ουσιώδες να εμπλακούν τα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό την ανάπτυξη πρακτικών συνεργασιών και κοινής ηγεσίας, προκειμένου να κινηθούν συντονισμένα.

Η καινοτομία RIS3 μπορεί να αποτελέσει τον κόσμο που παρέχει αναλυτική υποστήριξη, υλικό καθοδήγησης, κατάρτιση, αξιολογήσεις από ομότιμους, εθνικές και διακρατικές εκδηλώσεις, για την ενεργοποίηση «διαδικασιών ανακάλυψης της επιχειρηματικότητας», οι οποίες βρίσκονται στην καρδιά της έξυπνης εξειδίκευσης.

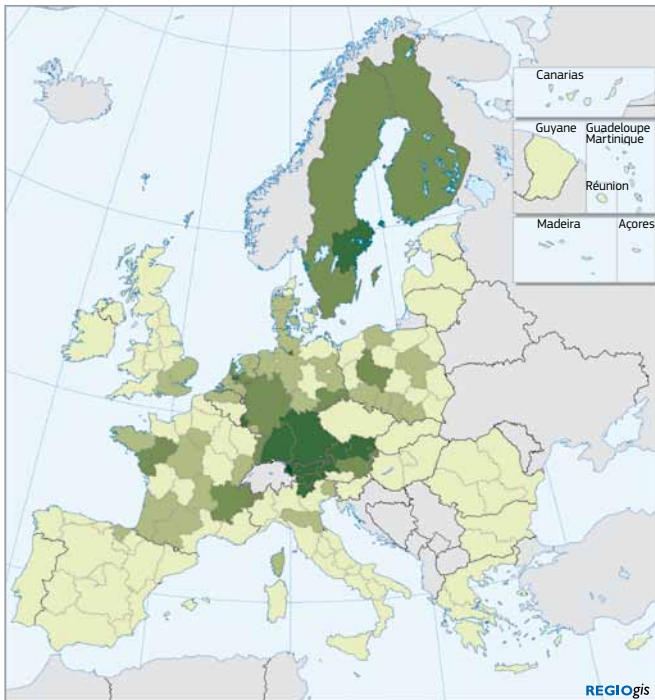

► ΥΨΗΛΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΠΑΡΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ

Προβλέψιμα αρνητική είναι η συνολική εικόνα που προκύπτει από νέα έρευνα του Ευρωβαρόμετρου «A view from the regions» (Μια ματιά από τις περιφέρειες) για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Παρόλα' αυτά, υπάρχουν επίσης αναπάντεχα και ενθαρρυντικά αποτελέσματα.

Ίσως δεν είναι απροσδόκητο το γεγονός ότι στη μέση μιας μείζονος οικονομικής κρίσης σε περίπου τρία τέταρτα των περιφερειών της ΕΕ, οι ερωτώμενοι είναι απαισιόδοχοι για τη μελλοντική προοπτική, αλλά υπάρχουν εντυπωσιακές μεταβολές μεταξύ περιφερειών και ένας αριθμός σημαντικών θυλάκων αισιοδοξίας.

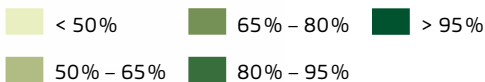
Για την έρευνα, ερωτήθηκαν τηλεφωνικώς πάνω από 50000 άνθρωποι μεταξύ 20 Αυγούστου και 15 Σεπτεμβρίου 2012. 300 σε κάθε περιφέρεια υπό εξέταση. Η επιλογή των ατόμων προς συνέντευξη έγινε μέσω τυχαίας επιλογής τηλεφωνικών αριθμών (σταθερών και κινητών). Η έρευνα διενεργήθηκε σε 170 ευρωπαϊκές περιφέρειες, καλύπτοντας έτσι το σύνολο της επικράτειας της ΕΕ. Η επιλογή των περιφερειών προς εξέταση βασίστηκε σε υβριδικό μοντέλο NUTS1/NUTS2.

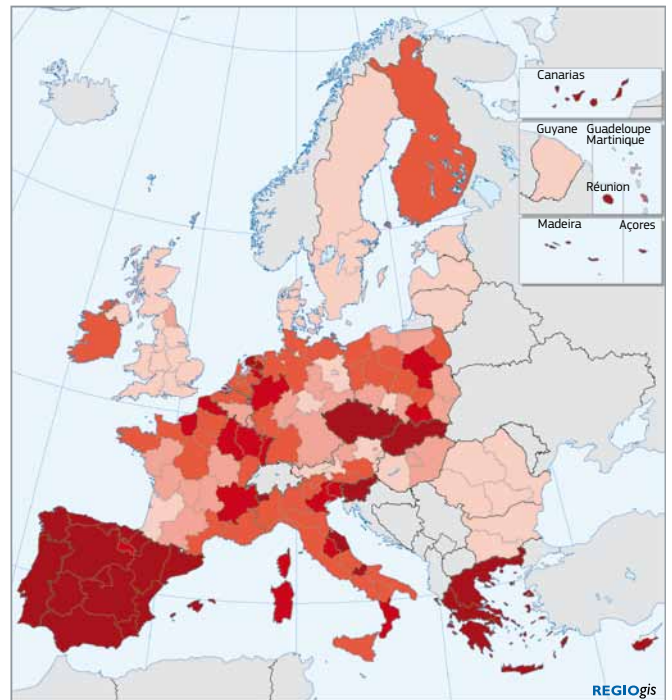
© Οργανισμός EuroGeographics για τα διοικητικά σύνορα

▶ Κατάσταση της οικονομίας στην περιφέρεια

% ΑΠΑΝΤΗΣΕ «ΚΑΛΗ»

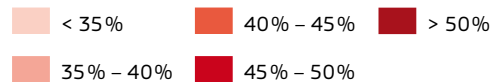
Πηγή: Ευρωβαρόμετρο Flash 356

© Οργανισμός EuroGeographics για τα διοικητικά σύνορα

▶ Προσδοκίες για την οικονομική κατάσταση στην περιφέρεια

% ΑΠΑΝΤΗΣΕ «ΧΕΙΡΟΤΕΡΗ»

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο Flash 356

Τρέχουσα κατάσταση

Στην ερώτηση τι αισθάνονταν για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση στην περιφέρειά τους, σε 110 από τις 170 εξεταζόμενες περιφέρειες, πάνω από 50% των ανθρώπων πιστεύει ότι η κατάσταση είναι κακή. Υπήρξαν ταυτόχρονα και αξιοσημείωτες αντιθέσεις, με 96% των Αυστριακών στη Vorarlberg να αισθάνονται ότι η οικονομία τους πάει καλά, ενώ στην Contiente της Πορτογαλίας μόνο 4% είχαν την ίδια αίσθηση.

Μελλοντική προοπτική

Στην ερώτηση πώς ανέμεναν να εξελιχθεί η οικονομική κατάσταση στους επόμενους 12 μήνες, σε 125 από τις 170 περιφέρειες, οι άνθρωποι αισθάνονται ότι η προοπτική είναι δυσσίωνη.

Συνολικά, περίπου 45% πιστεύει ότι τα πράγματα θα παραμείνουν το ίδιο, ενώ 42% πιστεύει ότι θα χειροτερεύσουν. Μόνο 10% προβλέπει οποιαδήποτε βελτίωση.

Μεγάλη αισιοδοξία εντούτοις καταγράφηκε στη Σουηδία, τη Δανία, τη Λετονία, την Εσθονία και τη Βουλγαρία. Αντίθετα, τα επίπεδα αρνητισμού στην Ελλάδα, την Κύπρο, τη Δημοκρατία της Τσεχίας, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία, την Ισπανία και την Πορτογαλία ήταν εντυπωσιακά χαμηλά.

Αυτά τα ευρήματα ίσως έχουν στρατηγικές προεκτάσεις για τη χρήση των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων και το πού θα πρέπει να κατευθυνθούν, ώστε να ληφθούν υπόψη αυτές οι παραλλαγές.

Ζητήματα προτεραιότητας

Στην ερώτηση ποια είναι τα δύο πιο σημαντικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειές τους, μαζικά το 55 % ανέφερε την ανεργία, ενώ το 31 % επισήμανε την οικονομική κατάσταση.

Τα περιβαλλοντικά ζητήματα, αν και δεν παραγνωρίζονται ως προτεραιότητα, επισκιάζονται από θέματα που αφορούν την ανεργία και την αποδυνάμωση της οικονομίας, ενώ η «διαρροή επιστημονικού προσωπικού» είναι μεγαλύτερη ανησυχία (15 %) σε σχέση με τη μετανάστευση (12 %). Το περιβάλλον κατέγραψε μόλις 8 % και το έγκλημα 17 %.

Σε 113 από τις 170 περιφέρειες, η ανεργία αναφέρθηκε ως το κορυφαίο ζήτημα για πάνω από τους μισούς και σε 46 περιφέρειες δόθηκε η ίδια απάντηση από άνω του 70%: 15 περιφέρειες στην Ισπανία, 12 στη Γαλλία, 7 στην Ιταλία, 7 στην Πολωνία, 2 στη Πορτογαλία, 1 στο Ηνωμένο Βασίλειο, και στη Σλοβακία και την Ουγγαρία συνολικά.

Και πάλι υπάρχουν εντυπωσιακές διαφορές με το 91 % να αναφέρει την ανεργία ως ένα από τα δύο πιο σημαντικά ζητήματα στην περιφέρεια Warminsko-Pomorskie (PL) και μόνο 11 % στην περιφέρεια Yorkshire και Humber (UK).

Ποιότητα ζωής

Παρά τη συνολικά αρνητική εικόνα, οι Ευρωπαίοι είναι γενικά πολύ θετικοί σχετικά με την ποιότητα ζωής στην περιφέρειά τους με ένα 70 % κατά μ.ο. να τη χαρακτηρίζουν «καλή» και μόλις 28 % «κακή».

Πάνω από τους μισούς κρίνουν την ποιότητα ζωής στην περιφέρειά τους ως «καλή» σε 137 από τις 170 περιφέρειες που εξετάστηκαν.

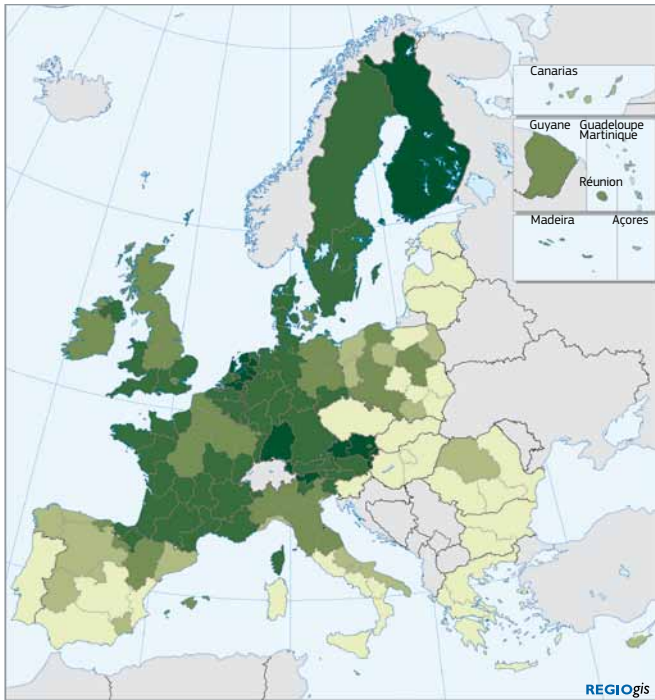
Οι πιο ικανοποιημένοι είναι οι κάτοικοι της Αυστρίας, της Φινλανδίας, του Λουξεμβούργου, των Κάτω Χωρών και της Σουηδίας. Όλες οι περιφέρειες αυτών των χωρών κατέγραψαν

► Ποια νομίζετε ότι είναι τα δύο πιο σημαντικά ζητήματα (για την περιφέρειά μας) αυτή τη στιγμή; (έως 2 απαντήσεις)

	ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ/ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ	ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΣ
1. Ανεργία	91 % / 16 %	61 %
2. Οικονομική κατάσταση	67 % / 13 %	32 %
3. Σύστημα υγείας	59 % / 4 %	20 %
4. Άνθρωποι ή/και επιχειρήσεις που φεύγουν από την περιφέρεια	48 % / 1 %	14 %
5. Το εκπαιδευτικό σύστημα	59 % / 1 %	14 %
6. Έγκλημα	58 % / 2 %	13 %
7. Μετανάστευση	53 % / 0 %	11 %
8. Το περιβάλλον	22 % / 0 %	6 %

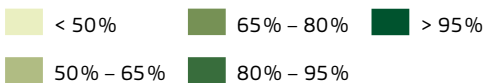
Πηγή: Ευρωβάρόμετρο Flash 356 «A view from the regions» (Μια ματιά από τις περιφέρειες)

▶ Ποιότητα ζωής στην περιφέρεια

% ΑΠΑΝΤΗΣΕ «ΚΑΛΗ»

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο Flash 356

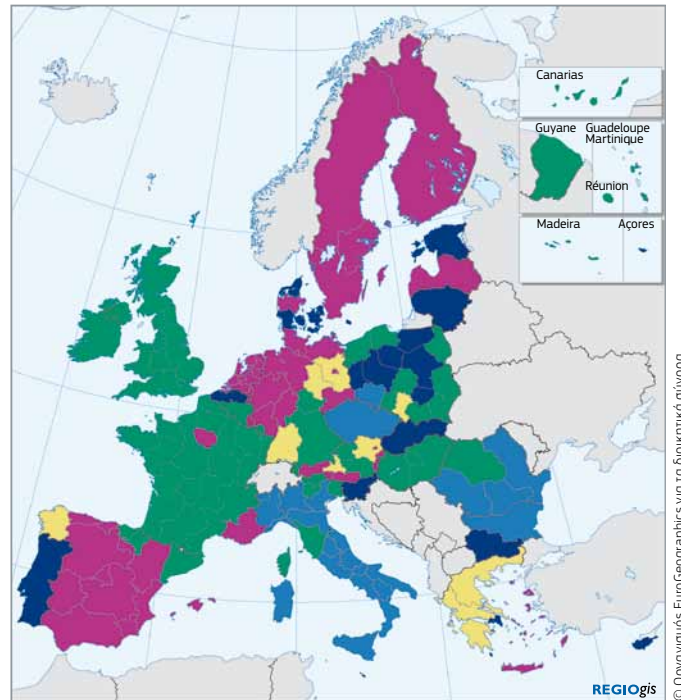
επίπεδα ικανοποίησης («καλή») που ξεπερνούσαν το 90%. Συγκεκριμένα, στις Drenthe (NL) και Vorarlberg (AT), το επίπεδο ικανοποίησης με την ποιότητα ζωής στην περιφέρεια άγγιξε το 99%.

Αντίθετα, στην περιφέρεια Κόζέρ-Μαγχαρορσζάγι στην Ουγγαρία, 81% έκρινε ότι η ποιότητα ζωής είναι «κακή», όπως έκανε και άνω του 70% των κατοίκων της Campania (IT), της Continente (PT) και της Σλοβενίας συνολικά.

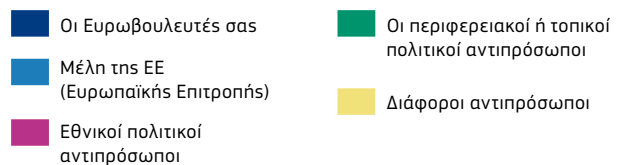
Στην ερώτηση πώς ανέμεναν να εξελιχθεί η ποιότητα ζωής στους επόμενους 12 μήνες, η προοπτική φαίνεται ότι είναι λιγότερο ανησυχητική σε σχέση με την οικονομική κατάσταση. Αρνητικές προοπτικές εντοπίστηκαν σε περιφέρειες 8 Κρατών Μελών, αν και μόνο σε 5 από αυτά οι αριθμοί ήταν ιδιαίτερα εντυπωσιακοί: Κύπρος, Ελλάδα, Ισπανία, Σλοβενία και Σλοβακία.

Εξηγώντας την ΕΕ

Ποιοι αντιπρόσωποι είναι οι κατάλληλοι, για να εξηγήσουν τον τρόπο που οι πολιτικές της ΕΕ επηρεάζουν τη ζωή των πολιτών;

▶ Οι πιο κατάλληλοι σε θέση να εξηγήσουν πώς οι ευρωπαϊκές πολιτικές επηρεάζουν την καθημερινότητα των πολιτών;

Πηγή: Ευρωβαρόμετρο Flash 356

Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι οι εθνικοί (20%) ή τοπικοί (21%) τους πολιτικοί είναι οι κατάλληλοι να εξηγήσουν τον αντίκτυπο των πολιτικών της ΕΕ. Συνολικά, 16% προτιμούν τους αντιπροσώπους τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για το ρόλο αυτό.

Στις Κάτω Χώρες, ωστόσο, πάνω από το 50% όσων απάντησαν, προτιμούν τους εθνικούς τους αντιπροσώπους ως φορείς επικοινωνίας με την ΕΕ, ενώ στη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο περίπου 30% προτιμά τους περιφερειακούς ή τοπικούς αντιπροσώπους τους στην επεξήγηση των πολιτικών της ΕΕ. Τέλος, προτιμώνται οι ευρωβουλευτές ως φορείς επικοινωνίας της ΕΕ από ποσοστό άνω του 30% των ανθρώπων σε Δανία και Μάλτα.

Στο θέμα αυτό, το κύριο συμπέρασμα αυτής της έρευνας είναι ότι όλοι έχουν κάποιο ρόλο να διαδραματίσουν ως φορείς επικοινωνίας της ΕΕ.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/health/eurobarometers/index_en.htm

▶ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ REGIOSTARS 2014

Τα βραβεία RegioStars οργανώνονται κάθε χρόνο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να εντοπίσουν καλές πρακτικές στην αστική και περιφερειακή ανάπτυξη. Αποσκοπούν στην ανάδειξη πρωτότυπων και καινοτόμων έργων που μπορούν να προσφέρουν έμπνευση σε άλλες περιφέρειες.

Για τα βραβεία RegioStars 2014, οι επιλεγμένες κατηγορίες θα είναι:

1 ▶ ΕΞΥΓΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΤΩΝ ΜΜΕ

Ιδανικά, τα προτεινόμενα έργα σε αυτή την κατηγορία θα περιλαμβάνουν σχήματα ή μέτρα που μπορούν να εμπνεύσουν άλλες δημόσιες αρχές να σχεδιάσουν ένα μείγμα πολιτικών που θα ενθαρρύνει την καινοτομία από τις ΜΜΕ. Τα έργα θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να βοηθήσουν στη δημιουργία νέων σχέσεων που θα διευκολύνουν την ανάδειξη νέων τομέων και οικονομικού μετασχηματισμού βασισμένου στη θέση, θα καλλιεργήσουν τη χρήση νέων μορφών καινοτομίας, θα αναπτύξουν μέσα χρηματοοικονομικής υποστήριξης για τις ΜΜΕ και θα διευκολύνουν την πρόσβαση στην αγορά και τη χρήση καινοτομιών από ΜΜΕ.

2 ▶ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΒΙΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η πολιτική συνοχής προσφέρει ήδη πολυάριθμες ευκαιρίες προς τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, κοινότητες και ενδιαφερόμενα μέρη για την υλοποίηση έργων στον τομέα της βιο-οικονομίας. Παραδείγματα των έργων που θα μπορούσαν να υποβληθούν σε αυτή την κατηγορία, περιλαμβάνουν δράσεις στήριξης της μείωσης αποβλήτων, ανάπτυξης καινοτόμων τεχνολογιών με μειωμένη χρήση άνθρακα και καινοτόμων δράσεων που σχετίζονται με τη χρήση βιοενέργειας.

3 ▶ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

Αυτή η κατηγορία στοχεύει σε έργα που υποστηρίζονται από ταμεία της πολιτικής συνοχής και βοηθούν στην αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων. Τυπικά τέτοια έργα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης προς ΜΜΕ που βοηθούν στην ανεργία των νέων και υποστήριξη σε νέες επιχειρήσεις από νέους επιχειρηματίες.

4 ▶ CITYSTAR

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Η κατηγορία καλύπτει την ανάπτυξη έργων μεγάλης κλίμακας στον τομέα των βιώσιμων αστικών μεταφορών και βοηθά στην παροχή ολοκληρωμένων στρατηγικών για την αντιμετώπιση πολλών ζητημάτων που συνδέονται με αυτές. Τυπικά τέτοια έργα θα μπορούσαν να αφορούν, για παράδειγμα, σημαντικές επενδύσεις σε υπέργεια (τραμ) και υπόγεια (μετρό) συστήματα σταθερής τροχιάς, ή να περιλαμβάνουν επενδύσεις σε πολυμεσικούς πόλους.

5 ▶ ΜΕΓΑΛΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ ΑΝΘΡΑΚΑ

Τα κτίρια ευθύνονται για το 40% περίπου των εκπομπών CO₂ στην ΕΕ. Είναι συνεπώς απαραίτητο να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση σε αυτό τον τομέα. Στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας, στοχεύονται μεγάλης κλίμακας περιφερειακά, πολυ-περιφερειακά ή εθνικά σχήματα που προωθούν την ευαισθητοποίηση για τα πλεονεκτήματα της επένδυσης στην ενεργειακή απόδοση, ενθαρρύνουν τη βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση στα δημόσια κτίρια ή τα έργα στέγασψ για μη προνομιούχες ομάδες πληθυσμού. Τα προτεινόμενα έργα θα αξιολογηθούν με όρους επιτευχθείσας μόχλευσης για χρηματοδότηση συνοχής, αριθμού κτιρίων που βελτιώνονται/m², ή άλλων συναφών δεικτών.

Αξιοποιώντας την επιτυχία

Τα βραβεία RegioStars 2014 έχουν στόχο να αξιοποιήσουν την επιτυχία της έκδοσης του 2013 όπου παρελήφθη ένας αριθμός-ρεκόρ 149 αιτήσεων από φορείς προώθησης έργων και περιφέρειες σε όλη την ΕΕ. Η καταληκτική ημερομηνία για αιτήσεις για τα RegioStars 2014 είναι η 19^η Απριλίου 2013.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις κατηγορίες και τη διαδικασία υποβολής υποψηφιότητας είναι διαθέσιμες εδώ: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

▶ Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Επισημαίνοντας την εξαιρετική δουλειά που επιτελούν έργα σε όλη την Ευρώπη με τη βοήθεια της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης και διερευνώντας το νόημα αυτών των έργων για τις τοπικές κοινότητες. Αυτοί ήταν οι στόχοι του καινοτόμου διαγωνισμού φωτογραφίας «Η Ευρώπη στην περιοχή μου», που ξεκίνησε η ΓΔ Περιφερειακής και Αστικής πολιτικής το προηγούμενο καλοκαίρι.

Οι Simeon Mitkov, Cristina Dumitru Tabacaru, Marek Babula και Boyan Ivanov παραλαμβάνουν τα βραβεία τους από τον Επίτροπο Johannes Hahn

Η πρόκληση: να φωτογραφηθεί ένα ευρωπαϊκό έργο, μαζί με την αναφορά των ευρωπαϊκών κονδυλίων που επενδύθηκαν σε αυτό – για παράδειγμα, σε ένα πίνακα ή μια πλάκα. Δύο κατηγορίες ήταν ανοικτές για συμμετοχή: «Το έργο μου», ανοικτή σε δικαιούχους έργων χρηματοδοτούμενων από το ΕΤΠΑ ή τα ταμεία συνοχής. Και «Αυτόπτης μάρτυρας», ανοικτή σε οποιονδήποτε εντόπιζε ένα καλό φωτογραφικό στιγμιότυπο στην περιοχή του ή στη διάρκεια ταξιδιού του στην Ευρώπη. Ο διαγωνισμός «Η Ευρώπη στην περιοχή μου» προωθήθηκε και έτρεξε στα κοινωνικά μέσα, ιδίως μέσω εφαρμογής Facebook. Οι συμμετοχές στον διαγωνισμό ανέβηκαν στην ηλεκτρονική πλατφόρμα και ακολούθησε ψηφοφορία για την επιλογή των επικρατέστερων υποψηφίων, με μια κριτική επιτροπή από ειδικούς να προβαίνει στην τελική επιλογή των δύο νικητών σε κάθε κατηγορία.

Οι τέσσερις νικητές του διαγωνισμού ταξίδεψαν στις Βρυξέλλες στη διάρκεια των Ημερών ελεύθερης προσέλευσης τον Οκτώβριο, για να παραλάβουν τα βραβεία τους σε φωτογραφικό εξοπλισμό, αξίας 1 000 EUR, από τον Επίτροπο Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής, Johannes Hahn. Σε συνέχεια της περσινής επιτυχίας, σχεδιάζεται η διενέργεια του διαγωνισμού και το 2013, δίνοντας έτσι στους εκκολλημένους φωτογράφους άλλη μια ευκαιρία να μοιραστούν αυτό που «Η Ευρώπη στην περιοχή μου» σημαίνει για τους ίδιους.

▶ **1 083**

συμμετοχές στο διαγωνισμό από

▶ **27**
χώρες

▶ **7 354**

ψηφοί

▶ **1 088 985**

επισκέψεις στην εφαρμογή κοινωνικών μέσων

▶ **1 075 %**

αύξηση στην κυκλοφορία της σελίδας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Facebook κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού και αύξηση στα Facebook «likes» κατά

▶ **18 785**

▶ Η αφίσα στις σελίδες 20-21 είναι διαθέσιμη σε μορφή A1 κατόπιν αιτήματος στο: regio-panorama@ec.europa.eu

1. Νικητής «Αυτόπη μάρτυρας»: Cristina Dumitru Tabacaru – Έργο: Εκσυγχρονισμός οδού Nicolae Balcescu – Mioveni, Ρουμανία
2. Νικητής «Αυτόπη μάρτυρας»: Simeon Mitkov – Έργο: Σύμπλεγμα επικοινωνιών «SERDICA» – Σόφια, Βουλγαρία
3. Νικητής «Το έργο μου»: Marek Babula – Έργο: Εκσυγχρονισμός αθλητικού χώρου «Sportik» – Siemianowice Śląskie, Πολωνία
4. Νικητής «Το έργο μου»: Boyan Ivanov – Έργο: Ανακατασκευή σχολικού συμπλέγματος «N.Y.Varcarov» – χωριό Drenovec, Βουλγαρία

EUROPE IN MY REGION PHOTO COMPETITION 2012

Regional Policy: www.ec.europa.eu/info/regio

▶ ΜΕ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΛΟΓΙΑ

ΕΘΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ

Το Panorama
καλωσορίζει
τη δική σας
συμβολή!

Για άλλη μια φορά, το *Panorama* προσκαλεί τους βασικούς «καταναλωτές» πολιτικής συνοχής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, για να ακουστεί η φωνή τους και να μας δώσουν τη γνώμη τους σχετικά με την υλοποιούμενη ευρωπαϊκή πολιτική σε τοπικό επίπεδο, είτε σχετικά με τα σημερινά επιτεύγματα και επιτυχίες, είτε σε επίπεδο γνώσης σχετικά με τις προετοιμασίες για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Με περισσότερες από 270 περιφέρειες στα 27 Κράτη Μέλη της ΕΕ, κάθε ένα με τις επιμέρους οικονομικές και πολιτιστικές καταβολές και ανάγκες, είναι σημαντικό οι διαμορφωτές πολιτικής, οι διαχειριστές και αξιωματούχοι σε όλα τα επίπεδα να γνωρίζουν τον πραγματικό αντίκτυπο που έχει η πολιτική συνοχής στο επίπεδο του απλού πολίτη.

Στην παρούσα έκδοση, το *Panorama* παρουσιάζει πληροφορίες από πέντε Κράτη Μέλη και περιφέρειες σχετικά με τις απόψεις τους ως προς τον αντίκτυπο της πολιτικής συνοχής στην επικράτεια και τους πολίτες τους. Η Πορτογαλία και η Ρουμανία εξετάζουν τις προετοιμασίες τους για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2014-2020, ενώ οι Baden-Württemberg και Schleswig-Holstein περιγράφουν τα αποτελέσματα για την περίοδο 2007-2013. Η Ανδαλουσία, εν τω μεταξύ, επισημαίνει τον αντίκτυπο και τις επιτυχίες από τα 25 χρόνια υποστήριξης της περιφερειακής πολιτικής.

Το *Panorama* καλωσορίζει τη συμβολή σας την οποία μπορεί να δημοσιεύσουμε σε μελλοντικές εκδόσεις:
▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

▶ ΜΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΠΟΜΕΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ
ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ «ΕΥΡΩΠΗ 2020»ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΝΤΑΣ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΓΩΝ
ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΣΠΑ

Οι προκλήσεις και οι περιορισμοί που βίωσε η πορτογαλική οικονομία την τελευταία δεκαετία, μαζί με τα αποτελέσματα επιχειρησιακών και στρατηγικών αξιολογήσεων των μειζόνων προγραμμάτων των διαρθρωτικών ταμείων, παρότρυναν την υιοθέτηση, στο Κοινοτικό Πλαίσιο για την περίοδο 2007-2013, μιας πιο επιλεκτικής στρατηγικής σχετικά με στόχους ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα COMPETE είναι η άγκυρα και η κινητήριος δύναμη μιας εθνικής επιχειρησιακής ατζέντας για παράγοντες ανταγωνιστικότητας, με στόχο την προώθηση μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση και την καινοτομία, σε βελτιωμένες δεξιότητες στα τεχνολογικά και τα τμήματα της αγοράς με την υψηλότερη προστιθέμενη αξία, σε αυξημένο επίπεδο παραγωγής και σταθερή αύξηση των εξαγωγών.

Το COMPETE προωθεί τη σχέση μεταξύ επιστήμης και αγοράς, ενθαρρύνοντας την προώθηση και ανάπτυξη αρκετών πρωτοβουλιών:

- από κοινού προώθηση έργων E&A μεταξύ εταιρειών και εθνικών επιστημονικών και τεχνολογικών φορέων,
- δημιουργία κύριων τομέων E&A σε εταιρίες, με καλλιέργεια της δημιουργικότητας και ενίσχυση της καινοτομίας,
- προώθηση των δυνατοτήτων των ΜΜΕ και των επιχειρηματικών τους μοντέλων, με παράλληλη ενθάρρυνση να επενδύσουν σε άυλους παράγοντες ανταγωνιστικότητας (καινοτομία, ποιότητα, πωλήσεις και μάρκετινγκ, διεθνοποίηση, σχεδίαση, πνευματική περιουσία, τεχνολογία της πληροφορίας και των επικοινωνιών, περιβάλλον και ενεργειακή απόδοση, κ.λπ.),
- υλοποίηση επενδυτικών έργων, όταν αφορούν αποκλειστικά έργα που έχουν ως αποτέλεσμα την παραγωγή νέων αγαθών και υπηρεσιών ή την υιοθέτηση νέων τεχνολογικών διαδικασιών, αγορές οργάνωσης ή καινοτομίας.

Μέχρι στιγμής, έχουν υποστηριχθεί 4679 εταιρίες, με κονδύλια του ΕΤΠΑ ύψους 2,7 δις EUR και επιλέξιμη επένδυση 6,2 δις EUR. Έχουν υποστηριχθεί περισσότερα από 1500 έργα E&A, με κινητοποίηση υποστήριξης ΕΤΠΑ ύψους 528 εκατομμυρίων EUR.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» δίνει έμφαση στις στρατηγικές επιλογές που έκανε η Πορτογαλία στο τρέχον πλαίσιο των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων και της ατζέντας ανταγωνιστικότητας, ενισχύοντας την ανάγκη για μεγαλύτερη επιχειρησιακή επικέντρωση προκειμένου να επιταχυνθεί η ανάκαμψη της Ευρώπης μέσω έξυπνης εξειδίκευσης, διαρκούς ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς.

Οι τρεις κινητήριες δυνάμεις ανάπτυξης (έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς) και οι επτά πρωταρχικές πρωτοβουλίες λειτουργούν καταλυτικά για την κινητοποίηση του αλληλεξαρτούμενου δυναμικού και πλεονεκτημάτων των διαφορετικών ευρωπαϊκών περιφερειών. Στην Πορτογαλία, αυτές οι κινητήριες δυνάμεις ενθαρρύνουν την υλοποίηση μιας επιλεκτικής στρατηγικής και συλλογικής ευθύνης για την επαναφορά της έξυπνης και διατηρήσιμης ανάπτυξης στο επίκεντρο.

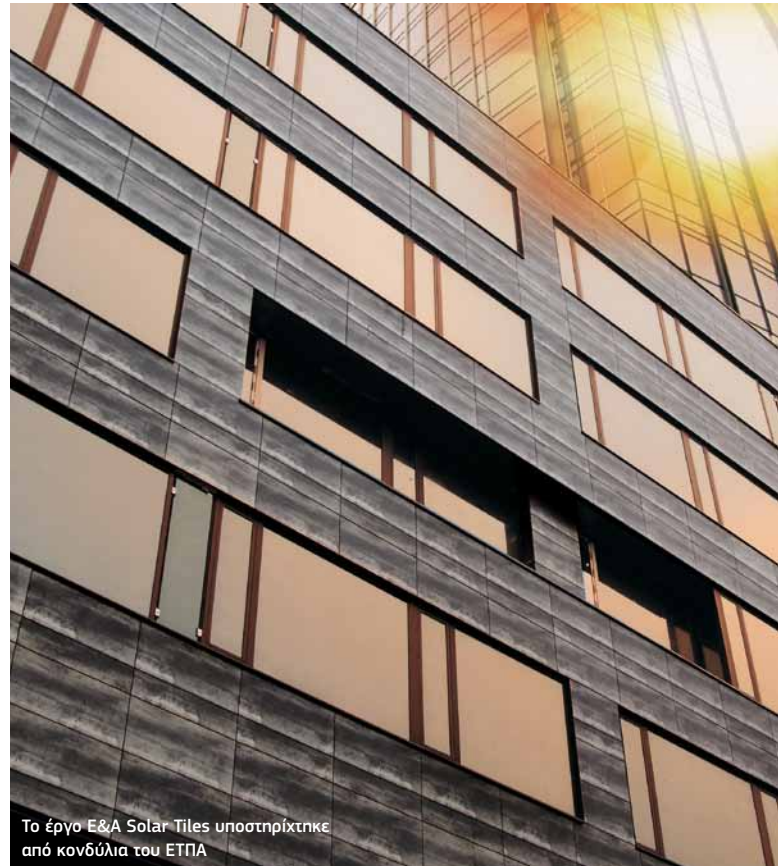
Η επένδυση στις τρεις κινητήριες δυνάμεις της ανάπτυξης υλοποιήθηκε μέσω πραγματικών έργων με συγκεκριμένα αποτελέσματα:

Intelligent Socks

Μια κάλτσα με την ικανότητα να παρακολουθεί ενσωματωμένα βιομετρικά δεδομένα

Το έργο συνδυάζει E&A, ανάπτυξη ευρεσιτεχνίας και, πρόσφατα, εισαγωγή του στην αγορά. Η κάλτσα, η οποία παράγεται με υλικά φιλικά προς το περιβάλλον και χρήση παραδοσιακών μεθόδων, παρακολουθεί τα δεδομένα της φυσιολογίας μας και αποτελεί ένα καινοτόμο, τεχνολογικό και φιλικό προς το χρήστη προϊόν σε ανταγωνιστικές τιμές.

Η FIORIMA, S. A. είναι μια πορτογαλική ΜΜΕ που παράγει καιμπορεύεται υφαντουργικά προϊόντα υψηλής ποιότητας και

Το έργο E&A Solar Tiles υποστηρίχτηκε από κονδύλια του ΕΤΠΑ

είναι αφοσιωμένη αποκλειστικά στην παραγωγή καλτσών από το 1985.

Σε μια παγκοσμίως ανταγωνιστική αγορά, η εταιρία προώρησε σε μεγάλες επενδύσεις στην ανάπτυξη νέων προϊόντων που ενσωματώνουν νέες τεχνολογίες με την αξιοποίηση σε αυτά νέων υλικών και έξυπνων συστημάτων.

Αυτό το έργο, που περιλαμβάνει την υποβολή διεθνούς ευρεσιτεχνίας, περιλαμβάνει ένα σύστημα βιομετρικών αισθητήρων ενσωματωμένο σε μια κάλτσα με δυνατότητα επεξεργασίας και αποθήκευσης δεδομένων και παροχής πληροφοριών στο χρήστη του μέσω τηλεφώνου PDA με οποιοδήποτε λειτουργικό σύστημα (OS, Android, Windows Phone), όπως θερμοκρασία, καρδιακού παλμού και λειτουργίες φυσικής κατάστασης (διανυθείσα απόσταση, ταχύτητα, θερμίδες, χρόνος άσκησης, κ.λπ.).

IntellWheels

Ένα έργο όπου η τεχνητή νοημοσύνη και η ρομποτική συνδυάζονται για να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής

Το IntellWheels είναι ένα καινοτόμο έργο στο πεδίο της τεχνητής νοημοσύνης και της ρομποτικής που θα προσφέρει καλύτερη αυτονομία και ποιότητα ζωής σε πολίτες με περιορισμένη κινητικότητα, μέσω της ανάπτυξης μιας πλατφόρμας που επιτρέπει σε οποιονδήποτε να μετατρέψει ένα αμαξίδιο σε έξυπνο αμαξίδιο χαμηλού κόστους (CRI) και με ελάχιστες εργονομικές αλλαγές.

Το έργο οδήγησε μέχρι στιγμής στην κατασκευή πρωτοτύπων και την διενέργεια δοκιμών σε αυτά από την Πορτογαλική Ένωση Εγκεφαλικής Παραλυσίας και στη Σχολή Τεχνολογίας της Υγείας του Οπόρτο, καθώς και τη δημοσίευση 20 άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά και διεθνή συνέδρια. Η έγκριση του συστήματος, μεσοπρόθεσμα, θα έχει ως στόχο να μετατρέψει τα CRI Intellwheels σε εμπορικά προϊόντα, με μεγάλες δυνατότητες στην υποβοήθηση ηλικιωμένων ατόμων και ατόμων με σοβαρά κινητικά προβλήματα.

SolarTiles

Ανάπτυξη φωτοβολταϊκών ηλιακών συστημάτων

Ένα πρόγραμμα E&A με επικεφαλής την εταιρία Revigrés που ανέπτυξε λειτουργικά πρωτότυπα κεραμικών προϊόντων εργαστηριακής κλίμακας που ενσωματώνουν φωτοβολταϊκή τεχνολογία και επικαλύψεις υψηλής απόδοσης για κτίρια (οροφή και πρόσοψη) που ενσωματώνει φωτοβολταϊκά λεπτού υμενίου. Αυτά τα νέα πολυλειτουργικά προϊόντα συνδυάζουν λειτουργία, αισθητική και παραγωγή ενέργειας.

Paula Ascenção

Διευθύντρια Επικοινωνίας
Διαχειριστική αρχή COMPETE
Υπουργείο Οικονομίας και Απασχόλησης

▶ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

▶ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2014-2020: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ: ΕΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Η ειδική μονάδα παρέμβασης στην κεντρική Ρουμανία έλαβε υποστήριξη από το ΕΤΠΑ

Από τον Ιούνιο του 2012 έχουν δημιουργηθεί αρκετές εθνικές δομές εταιρικής σχέσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχιζόμενη διαβούλευση μεταξύ εθνικής, περιφερειακής και τοπικής διοίκησης, οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, με σκοπό να διαμορφωθούν στρατηγικοί στόχοι, προτεραιότητες και περιοχές παρέμβασης για τα ευρωπαϊκά κονδύλια που θα διατεθούν στη Ρουμανία την περίοδο 2014-2020.

Έτσι, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα της χρηματοδότησης και να εμπλακούν οι εταίροι στην κατάρτιση των εγγράφων του προγράμματος, θεσπίστηκαν αρκετές επιτροπές: Η Συμβουλευτική επιτροπή περιφερειακής ανάπτυξης, η Θεματική συμβουλευτική επιτροπή για τον τουρισμό, τον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά και η Συμβουλευτική επιτροπή για την εδαφική συνοχή. Οι τρεις επιτροπές συντονίζονται από κοινού από το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Τουρισμού (MRDT), το Υπουργείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και το Υπουργείο Πολιτισμού και Εθνικής Κληρονομιάς.

Εμπλέκοντας τους περιφερειακούς και τοπικούς φορείς

Πώς όμως φέρνεις παράγοντες σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο γύρω από το ίδιο τραπέζι; Η λύση της Διαχειριστικής αρχής του περιφερειακού επιχειρησιακού

προγράμματος στο πλαίσιο του MRDT ήταν να θεσπίσει τη Συμβουλευτική επιτροπή για την περιφερειακή ανάπτυξη, έναν φορέα που συγκεντρώνει υπηρεσίες και συμβούλια περιφερειακής ανάπτυξης, τη δημόσια διοίκηση και ΜΚΟ. Τα 45 μέλη της εργάζονται μαζί για να διαμορφώσουν τις περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες, τους δείκτες αποτελεσμάτων, τα μέσα υλοποίησης και τις ενδεικτικές χρηματοδοτικές ενισχύσεις για κάθε περιφέρεια.

Από τις περιφερειακές ανάγκες στην «Ευρώπη 2020»: αντληθέντα διδάγματα

Οι συνεχιζόμενες συναντήσεις εργασίας μεταξύ της Διαχειριστικής αρχής και των υπηρεσιών περιφερειακής ανάπτυξης επικεντρώνονται στα προσχέδια των σχεδίων περιφερειακής ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2020. Θα ληφθούν υπόψη αρκετές κατευθύνσεις, σύμφωνα με τις ανάγκες που έχουν καθοριστεί σε περιφερειακό επίπεδο, τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της Ρουμανίας για την επόμενη δεκαετία, τις στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν διατυπωθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την εμπειρία που συγκεντρώθηκε κατά την αξιοποίηση κονδυλίων την περίοδο 2007-2012:

- **έξυπνη ανάπτυξη:** Ο εκσυγχρονισμός και η διαφοροποίηση περιφερειακών οικονομιών μέσω της ενθάρρυνσης των τομέων που παράγουν προστιθέμενη αξία, καινοτόμα προϊόντα και διαδικασίες και των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης·

- **βιώσιμη ανάπτυξη:** μέτρα με στόχο την άμβλυση του αντίκτυπου της κλιματικής αλλαγής, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έργα εδαφικής συνεργασίας με μείζονα αντίκτυπο σε περιφερειακό επίπεδο, στο πεδίο της εδαφικής συνοχής, βαρύτητα στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και συντονισμός των τομεακών πολιτικών·
- **εκπαίδευση και κοινωνική ένταξη:** υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης για γυναίκες, νέους και άτομα άνω των 55, συνεχής επαγγελματική κατάρτιση, επαναπροσανατολισμός και εξειδίκευση, ανάπτυξη επιχειρηματικής κουλτούρας, μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης του σχολείου, αύξηση του ποσοστού αποφοίτων από πανεπιστήμια, ανάπτυξη ευκαιριών απασχόλησης σε αγροτικές περιοχές.

Ο ρόλος της διοίκησης είναι να διασφαλίσει συνέργειες (συμπληρωματικότητα των μέτρων που χρηματοδοτούνται από διάφορες πολιτικές), ένα λειτουργικό πλαίσιο εταιρικής σχέσης (μέσω αποσαφήνισης των ευθυνών και καθηκόντων κάθε εταίρου), προδραστική επικοινωνία για τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης, κριτήρια επιλογής και διαδικασίες, και αποτελεσματικός έλεγχος στη διαχείριση κονδυλίων.

Τμήμα Επικοινωνίας

Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Τουρισμού

▶ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

▶ ΤΟ ΕΤΠΑ ΩΣ ΔΥΝΑΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟ SCHLESWIG-HOLSTEIN

Στην τρέχουσα περίοδο χρηματοδότησης από 2007 έως 2013, έχουν διατεθεί περίπου 374 εκατομμύρια EUR στο Schleswig-Holstein από το ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Η κυβέρνηση του ομόσπονδου κρατιδίου Schleswig-Holstein τα χρησιμοποιεί μεταξύ άλλων για καινοτομίες και μια οικονομία βασισμένη στη γνώση και για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Ωστόσο, χρηματοδοτήθηκαν και οι λεγόμενες δομές και δίκτυα συνεργατικών σχηματισμών, ερευνητικά και άλλα έργα κατάρτισης, καθώς και η ενίσχυση των προσόντων προσωπικού και η βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Έτσι, τα κονδύλια του ΕΤΠΑ συμβάλουν στην αύξηση επιχειρηματικών καινοτομιών, τη διεύρυνση περιφερειακών δυνατοτήτων καινοτομίας και την τοπική απασχόληση.

Στη βάση μιας ολοκληρωμένης αξιολόγησης, άλλαξε το επονομαζόμενο Επιχειρησιακό πρόγραμμα για το Schleswig-Holstein. Από τον Απρίλιο 2012, όταν εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η εφαρμογή της τροποποίησης, η χρηματοδότηση προσαρμόζεται με πολύ μεγαλύτερη ακρίβεια.

Μέχρι το τέλος του 2011, χρηματοδοτήθηκαν 878 έργα με συνολικό κόστος που έφθανε τα 862,5 εκατομμύρια EUR περίπου, συμπεριλαμβανομένων 260,7 εκατομμυρίων EUR περίπου από το ΕΤΠΑ.

Δημιουργήθηκαν 3 704 νέες θέσεις εργασίας και διαφυλάχθηκαν άλλες 31 777.

Η επέκταση του Ινστιτούτου Τεχνολογιών Σιλικόνης Fraunhofer (ISiT) στο Itzehoe είναι ένα από τα συγχρηματοδοτούμενα έργα από το ΕΤΠΑ

Η επέκταση του Ινστιτούτου Τεχνολογιών Σιλικόνης Fraunhofer (ISiT) στο Itzehoe, για παράδειγμα, είναι ένα από τα συγχρηματοδοτούμενα έργα από το ΕΤΠΑ. Το ISiT ως πυρήνας της καινοτομίας περιοχής στο Itzehoe, μία από τις πιο δυναμικές περιοχές για τη μικροηλεκτρονική στη Γερμανία, θα αποτελεί συνεπώς έναν αναγνωρισμένο ερευνητικό εταίρο της βιομηχανίας στο μέλλον και θα αναπτύσσει νέες διαδικασίες στη μικροτεχνολογία και τη νανοτεχνολογία και έτσι θα θεμελιώσει τη φήμη τους στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Οι τεχνολογικοί τομείς της ηλεκτρονικής ισχύος και τα μικροσυστήματα που ακολουθούνται στο Ινστιτούτο Fraunhofer στο Itzehoe βρίσκονται σήμερα σε φάση μεγάλης ανάπτυξης.

Το ISiT χρηματοδοτείται με συνολικά 27,45 εκατομμύρια EUR, συμπεριλαμβανομένων 18,3 εκατομμυρίων από το ΕΤΠΑ. Ως αποτέλεσμα αυτού του έργου με συνολικό όγκο 36,6 εκατομμύρια EUR, δημιουργούνται επιπρόσθετα 1 000 τετραγωνικά μέτρα καθαρών χώρων και συνολικά 1 000 τετραγωνικά μέτρα για γραφεία και εργαστήρια μετρήσεων. Το ISiT θα είναι έτσι σε θέση να έχει αρκετό χώρο εργασίας μακροπρόθεσμα και να επεκτείνει περαιτέρω τις ερευνητικές του περιοχές προκειμένου να παραμείνει ένας ελκυστικός ερευνητικός εταίρος για τη βιομηχανία.

Ήδη από τη δημοσίευση του προσχεδίου κανονισμών των Οκτώβριο 2011, το Schleswig-Holstein προετοιμάζει εντατικά την περίοδο διαθρωτικής χρηματοδότησης 2014-2020, ακόμα και αν εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα από χρηματοοικονομικής πλευράς και σε επίπεδο περιεχομένου.

Η ομόσπονδη κυβέρνηση του Schleswig-Holstein καλωσορίζει τον πιο ισχυρό προσανατολισμό της μελλοντικής περιφερειακής πολιτικής της ΕΕ προς τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», καθώς και την επικέντρωση των

πόρων στα πιο σημαντικά ζητήματα και προκλήσεις του μέλλοντος. Οι καθορισμένες ποσοστώσεις (80% των κονδυλίων από ΕΤΠΑ για τρεις θεματικούς στόχους) ωστόσο αποτελούν αντικείμενο ανησυχίας, καθώς, ως αποτέλεσμα, σημαντικές περιφερειακές σφαίρες επιρροής περιορίζονται σε εξαιρετικά σοβαρό βαθμό.

Η ομόσπονδη κυβέρνηση του Schleswig-Holstein συνεπώς υποστηρίζει ορισμένες ενδογενείς δυνατότητες, συμπεριλαμβανομένης βιώσιμης τουριστικής υποδομής που παραμένει επιλέξιμη για χρηματοδότηση στις πιο αναπτυγμένες περιφέρειες στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Η διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στον τουρισμό μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην προώθηση της έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

Τώρα που ολοκληρώθηκε η κοινωνικοοικονομική ανάλυση και η ανάλυση δυνατών σημείων-αδυναμιών, η έμφαση είναι στην ανάπτυξη ενός «επί παραγγελία» στρατηγικού και ουσιαστικού προσανατολισμού του προγράμματος ΕΤΠΑ για την περίοδο 2014-2020. Αυτό συμβαίνει με την έντονη συμμετοχή εταίρων σε περιφερειακό επίπεδο, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Το Schleswig-Holstein έχει υψηλές προσδοκίες για τη νέα περίοδο χρηματοδότησης.

Rüdiger Balduhn

Υπουργός Οικονομίας, Εργασίας, Μεταφορών και Τεχνολογίας Schleswig-Holstein

▶ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

▶ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το περιφερειακό πρόγραμμα ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης – σκέλος ΕΤΠΑ – στο ũrttemberg έχει επιτύχει αξιοσημείωτα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα κατά την τρέχουσα περίοδο χρηματοδότησης.

Με όγκο 143,4 εκατομμυρίων EUR από πόρους του ΕΤΠΑ, έγιναν επενδύσεις άνω του 1,4 dis EUR και δημιουργήθηκαν περίπου 5 000 νέες θέσεις εργασίας. Διατεθήκαν 31 εκατομμύρια EUR στην έρευνα και την τεχνολογία. Επιπλέον, ως αποτέλεσμα των μέτρων του ΕΤΠΑ, αξιοποιήθηκαν περίπου 38 εκτάρια εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών, εμπορικών και οδικών εκτάσεων και αποφεύχθηκε η έκλυση περισσότερων από 440 000 τόνων εκπομπών CO₂.

Υποστήριξη του διαρθρωτικού μετασχηματισμού

Η παγκοσμιοποίηση των αγορών, οι αλλαγές στον κόσμο της εργασίας και της αναψυχής, και η αυξανόμενη σημασία του παράγοντα της γνώσης θέτει νέες προκλήσεις για την οικονομία. Το ομόσπονδο κρατίδιο του Baden-Württemberg υποστηρίζει το διαρθρωτικό μετασχηματισμό με πρωτοβουλία του ΕΤΠΑ με δύο πολύ διαφορετικές ιδέες. Στη συνοικία Jungbusch του Mannheim, η οποία επηρεάστηκε ιδιαίτερα από το διαρθρωτικό μετασχηματισμό, έχει ξεκινήσει ήδη μια πολεοδομική αναδιάταξη με την κατασκευή μιας ακαδημίας μουσικής pop κατά την προηγούμενη περίοδο χρηματοδότησης 2000 έως 2006. Το συγκεκριμένο ίδρυμα κατάρτισης, έχοντας κερδίσει πανευρωπαϊκή αναγνώριση μέσα σε λίγα μόλις χρόνια, επεκτάθηκε κατά την τρέχουσα

περίοδο χρηματοδότησης. Έτσι, μπορεί να προσφέρει δύο μεταπτυχιακά προγράμματα, «Μουσική pop» και «Βιομηχανίες που δημιουργούν μουσική». Με χρηματοδότηση από το συνεργατικό σχηματισμό της μουσικής βιομηχανίας, ενισχύθηκε η ανεξαρτησία των αποφοίτων και η ενσωμάτωση της ακαδημίας pop στις υφιστάμενες οικονομικές δομές.

Η χρυσή πόλη του Pforzheim, το κέντρο της γερμανικής κοσμηματοποιίας και ωρολογοποιίας, έχει πίσω της μακρά παράδοση στην επεξεργασία του χρυσού. Ένα νέο κεφάλαιο στη μακρά ιστορία της κατασκευής κοσμημάτων άνοιξε με την οικοδόμηση και λειτουργία ενός κέντρου δημιουργίας. Το κέντρο δημιουργίας κατασκευάστηκε στο χώρο πρώην λουτρών σε στυλ art nouveau των αρχών του 20^{ου} αιώνα. Νέες εταιρίες και έργα, και ομάδες εργασίας από ένα ευρύ φάσμα δημιουργικών βιομηχανιών μπορούν να μισθώσουν γραφεία εκεί ή απλά να χρησιμοποιήσουν τους χώρους ή τους σταθμούς εργασίας σε προσωρινή βάση.

Οργάνωση του δημογραφικού μετασχηματισμού

Ο δημογραφικός μετασχηματισμός, η προϊούσα γήρανση ενός συρρικνούμενου πληθυσμού και η έλλειψη νέων, ικανών, καλά καταρτισμένων εργατών αποτελούν πρόσθετες προκλήσεις για το οικονομικά δυναμικό ομόσπονδο κρατίδιο του Baden-Württemberg. Σε αυτό το σενάριο, έχουν αναπτυχθεί και εφαρμοσθεί διαφορετικά μοντέλα από το 2008 σε ένα πρότυπο έργο για τα πρωταρχικά ευρωπαϊκά έργα για την καινοτόμο δημοτική ανάπτυξη.

Το ευρωπαϊκό πρωταρχικό πρόγραμμα του εργαστηρίου γνώσης Gmünder (μοντέλο)

Σε ένα από αυτά τα μοντέλα, άτομα με αναπηρία που προηγούμενα δέχονταν φροντίδα σε ινστιτούτα, εισήχθησαν στην αγορά εργασίας. Η «Villa Artis» στο Heitersheim του Άνω Ρήνου συνδυάζει μια θεραπευτική ακαδημία τεχνών, όπου ανακαλύπτονται και καλλιεργούνται τα ιδιαίτερα καλλιτεχνικά ταλέντα ατόμων με αναπηρία, με μια καφετέρια. Εδώ συνεργάζονται άνθρωποι με ή χωρίς αναπηρία.

Το ευρωπαϊκό πρωταρχικό πρόγραμμα του εργαστηρίου γνώσης Gmünder υιοθετεί διαφορετική προσέγγιση: Μαθητές σχολείου, ιδίως αυτοί με εκπαιδευτικά λιγότερο προνομιούχο παρελθόν, έχουν την εξωσχολική ευκαιρία να γνωρίσουν τη μηχανική και την τεχνολογία με έναν διασκεδαστικό και ευχάριστο τρόπο. Έτσι εισάγεται στα τεχνικά επαγγέλματα η ηλικιακή ομάδα-στόχος από 8 έως 18 ετών. Και τα δύο έργα φέρνουν στο φως το προηγούμενα ανεκμετάλλευτο δυναμικό των ανθρώπων.

Συμμετοχή των εταίρων

Τα αναφερόμενα έργα υλοποιήθηκαν χάρις στη στενή συνεργασία μεταξύ κοινοτήτων και άλλων εταίρων. Ο μόνιμος διάλογος από την έναρξη του έργου διαμόρφωσε και άλλαξε, εξειδίκευσε και προσάρμοσε τα επιμέρους μοντέλα.

Από αυτή την εμπειρία της συμμετοχής οικονομικών και κοινωνικών ομάδων σε έργα, το ομόσπονδο κρατίδιο του Baden-Württemberg ξεκίνησε έναν εντατικό διάλογο με οικονομικούς, επιστημονικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς εταίρους στη σχεδίαση της νέα περιόδου χρηματοδότησης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΤΠΑ. Σε περισσότερες από 40 εκδηλώσεις, φόρουμ διαλόγου, συζητήσεις και παρουσιάσεις μέχρι σήμερα, το ομόσπονδο κρατίδιο αποσαφήνισε τις ιδέες του σχετικά με το μελλοντικό πρόγραμμα ΕΤΠΑ, συζητώντας τις με τους εταίρους, αλλάζοντας και συμπυκνώνοντάς τις. Σημαντική βαρύτητα κατά την επόμενη περίοδο χρηματοδότησης θα αποδοθεί στη χρηματοδότηση των ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης σε αγροτικές περιοχές. Διότι οι εκτεταμένα αποκεντρωμένες εκπαιδευτικές, επιστημονικές και ερευνητικές υποδομές μπορούν να γίνουν το σήμα κατατεθέν των περιφερειών.

Dr Georg Ris

Διαχειριστική αρχή ΕΤΠΑ,
Υπουργείο Αγροτικών Υποθέσεων
και Προστασίας του Καταναλωτή
Baden-Württemberg

▶ ΙΣΠΑΝΙΑ

▶ 25 ΧΡΟΝΙΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΓΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑ

Πριν τη νέα προγραμματική περίοδο και τη συμμετοχή στο διάλογο για το μέλλον της πολιτικής συνοχής, η Ανδαλουσία προβαίνει σε μια εκτίμηση των προηγούμενων 25 χρόνων ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η περιφέρεια επισημαίνει τα κύρια επιτεύγματα στην έρευνα και την ανάπτυξη, τις μεταφορές, την υγεία και την ανανεώσιμη ενέργεια, μεταξύ άλλων δεικτών, που προώθησαν τη σύγκλιση με τις υπόλοιπες οικονομίες αναφοράς.

Από την εισδοχή της Ισπανίας στην ΕΕ, η Ανδαλουσία έχει λάβει περίπου 80 δις EUR, εκ των οποίων 41 δις EUR από την πολιτική συνοχής. Με την αξιοποίηση αυτών των πόρων, η περιφέρεια βίωσε έναν εκτεταμένο οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό, ο οποίος της επέτρεψε να κάνει σημαντική πρόοδο προς την πραγματική και ονομαστική σύγκλιση με τις άλλες περιφέρειες. Μεταξύ 1986 και σήμερα, η Ανδαλουσία

σημείωσε άνοδο 26 μονάδων σύγκλισης προς το μέσο όρο της ΕΕ και αυτό αντανακλάται σε δείκτες όπως το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ, το οποίο πενταπλασιάστηκε, και το 2011 άγγιξε τα 17 587 EUR ανά κάτοικο.

Μέρος των επενδύσεων κατευθύνθηκε στην έρευνα και την ανάπτυξη, η οποία πολλαπλασιάστηκε 16 φορές. Αυτό σήμαινε ότι το ποσοστό του ΑΕγχΠ που προέρχεται από δαπάνες για Ε&Α αυξήθηκε κατά 3,3 φορές, το οποίο είναι 12,6 φορές περισσότερο από την ανάπτυξη που καταγράφηκε στην ΕΕ συνολικά.

Ενισχύθηκαν οι δομές και συνέργειες του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας, αυξήθηκαν οι δραστηριότητες Ε&Α και θεσπίστηκαν νέοι μηχανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας. Αυτό κατέστη εφικτό μέσω της δημιουργίας ενός δικτύου υποδομών Ε&Α, με παροχή υπηρεσιών υποβοήθησης ΜΜΕ

στην καινοτομία, την προώθηση της επιχειρηματικότητας και την αναβάθμιση των πόρων χρηματοδότησης για καινοτομία. Με αυτό τον τρόπο, υλοποιήθηκαν καινοτόμες δράσεις όπως η δημιουργία του Ανδαλουσιανού δικτύου τεχνολογίας ή της Ολικής επιχορήγησης για την καινοτομία, την τεχνολογία και την επιχείρηση, που υποστηρίζουν την καινοτομία και την ανάπτυξη επιχειρήσεων στην Ανδαλουσία. Υπάρχει ακόμα η πρωτοβουλία JEREMIE αναφορικά με την προώθηση της βιώσιμης υποστήριξης προς ΜΜΕ και η πρωτοβουλία JESSICA για την ανάπτυξη ενσωματωμένων αστικών έργων.

Ως προς τις υποδομές στις μεταφορές, η Ανδαλουσία είδε ανάπτυξη των αυτοκινητοδρόμων, λεωφόρων ταχείας κυκλοφορίας και οδών, στοιχείο που οδήγησε στη βελτίωση της φυσικής δομής της περιοχής. Κυριότερα στοιχεία των βασικών δράσεων που υλοποιήθηκαν είναι η θέση σε λειτουργία του αυτοκινητοδρόμου (Α-92) της Ανδαλουσίας και η σιδηροδρομική σύνδεση υψηλής ταχύτητας μεταξύ Σεβίλλης και Μαδρίτης. Τα μεγάλα ποσά που επενδύθηκαν στις μεταφορές είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση στον αριθμό των χιλιομέτρων σε δρόμους υψηλής χωρητικότητας. Το 2010, το νούμερο ήταν 30 χλμ. ανά τ.χλμ., δηλαδή 9,1 φορές υψηλότερο από το 1985, και το μήκος του σιδηροδρομικού δικτύου υψηλής ταχύτητας έφτασε τα 358,6 χλμ.

Σε ό,τι αφορά στην πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες, το 1986 το ποσοστό ανδαλουσιανών επιχειρήσεων με τηλεματικά δίκτυα ήταν μηδενικό επί της ουσίας, ενώ το 2011, 95,5% των επιχειρήσεων διαθέτει πρόσβαση σε ευρυζωνικό ίντερνετ.

Ομοίως, ενισχύθηκε η σημασία της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Συγκεκριμένα, το ποσοστό του παραγόμενου ηλεκτρισμού μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας υπερδιπλασιάστηκε μεταξύ 1989 (7,9%) και 2009 (19,6%). Αυτή η αύξηση στην παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ιδίως ηλιακή, αιολική και βιομάζα) έδωσε χώρο στην ανάπτυξη ενός νέου, πιο διαφοροποιημένου μοντέλου, το οποίο είναι συμβατό με την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής και με την προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων. Προγράμματα όπως το Andalucía A+ για την ανάπτυξη βιώσιμης ενέργειας συνέβαλαν σε αυτή την κατεύθυνση και ενθάρρυναν την κουλτούρα της εξοικονόμησης και την ευαισθητοποίηση της χρήσης ενέργειας μεταξύ των κατοίκων της Ανδαλουσίας.

Ως προς τις εξαγωγές, η Ανδαλουσία έχει αυξήσει τις εξαγωγές έως οκτώ φορές από το 1988, που είναι διπλάσιο από το αντίστοιχο νούμερο για την Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά. Μεταξύ 1988 και 2011, το ποσοστό του ΑΕγχΠ της Ανδαλουσίας που προέρχεται από εξαγωγές αυξήθηκε κατά 7,5 ποσοστιαίες μονάδες, το οποίο είναι 1,4 φορές περισσότερο από αυτό στην ΕΕ συνολικά.

Ένα άλλο ενδεικτικό στοιχείο της ανάπτυξης στην περιφέρεια, είναι το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών, το οποίο υπερδιπλασιάστηκε από το 1986. Αυτή η αύξηση είναι 1,6 φορές η αύξηση που κατέγραψε η ΕΕ συνολικά. Οι πολιτικές απασχόλησης της περιφέρειας ενθάρρυναν την ένταξη γυναικών στην απασχόληση μέσω δράσεων για την προώθηση της ενσωμάτωσης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού στην κοινωνία

CATEC, το Κέντρο Προηγμένων Τεχνολογιών Αεροδιαστημικής

και την αγορά εργασίας, καθώς και την ισορροπία μεταξύ οικογενειακής και εργασιακής ζωής.

Πραγματοποιήθηκε επίσης πρόοδος στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής όπου, για παράδειγμα, στον τομέα της υγείας η Ανδαλουσία έφτασε να ανέβει από τα 344 κέντρα υγείας στα 1.597 συνολικά. Ως προς τα επίπεδα εκπαίδευσης του πληθυσμού, το ποσοστό των ατόμων με ανώτερη εκπαίδευση ανέβηκε κατά 14,2 ποσοστιαίες μονάδες, παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με τα προηγούμενα 25 χρόνια σε περισσότερα από ένα εκατομμύρια άτομα με ανώτερη εκπαίδευση.

Ωστόσο, τα ανωτέρω επιτεύγματα της περιφέρειας αυτής δεν θα ήταν δυνατά χωρίς την αποτελεσματική διαχείριση της Ανδαλουσιανής κυβέρνησης και την ικανότητα απορρόφησης ευρωπαϊκών κονδυλίων. Η Ανδαλουσία διακρίθηκε για το μοντέλο διαχείρισης που υιοθέτησε. Απόδειξη αυτού είναι ότι στα δύο πρόσφατα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης, έλαβε 1,229 δις EUR πρόσθετων πόρων και υλοποιήθηκαν επενδύσεις ύψους 11,7 δις EUR, το οποίο ποσό ισούται με το 123,6% της επιλέξιμης δαπάνης που είχε αρχικά κατανομηθεί.

Η πολιτική συνοχής ήταν και παραμένει σημαντική μηχανή ανάπτυξης για την Ανδαλουσία και, συνεπώς, οι επικεφαλές στην Ανδαλουσία διεκδικούν, σε σχέση με την επόμενη περίοδο, ένα ειδικό καθεστώς μετάβασης σε χρηματοοικονομικούς όρους, που θα εγγυηθεί τη σταδιακή έξοδο από το στόχο σύγκλισης και την πορεία προς τον στόχο της ανταγωνιστικότητας. Αυτό το καθεστώς είναι απαραίτητο για να θεμελιωθούν τα επιτευχθέντα αποτελέσματα, να ενισχυθεί η οικονομική δομή και να αποτραπούν επικίνδυνες καταστάσεις, σε χρηματοοικονομικούς όρους. Επιπρόσθετα, η περιοχή συνεχίζει να υποστηρίζει ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη και άλλοι παράγοντες, πέραν του ΑΕγχΠ και του πληθυσμού, κατά την κατανομή της ενίσχυσης, όπως η ανεργία, χωρίς να παραγνωρίζονται τα αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης στις περιφέρειες.

Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Ταμείων και Σχεδιασμού

Περιφερειακό Υπουργείο Οικονομίας, Καινοτομίας, Επιστήμης και Απασχόλησης Κυβέρνηση της Ανδαλουσίας

► ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΜΙΑ ΠΗΓΗ ΕΜΠΝΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΧΩΡΕΣ ΕΚΤΟΣ ΕΕ

Η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ θεωρείται ως παράδειγμα καλής πρακτικής για άλλα μέρη του κόσμου διότι αντιμετωπίζει ταυτόχρονα τα ζητήματα προώθησης της ανάπτυξης και μείωσης των γεωγραφικών ανισοτήτων.

Υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση μεταξύ των διεθνών εταίρων της ΕΕ για διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με πολιτικές που στοχεύουν στην επίτευξη ισορροπημένης εδαφικής ανάπτυξης. Σε χώρες με ταχεία ανάπτυξη – όπως η Βραζιλία, η Κίνα και η Ρωσία – η ανησυχία να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη διάχυση των αποτελεσμάτων αυτής της ανάπτυξης, οδήγησε σε έντονο ενδιαφέρον για την περιφερειακή πολιτική και διακυβέρνηση στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης (EaP), η πολιτική συνοχής παίζει κεντρικό ρόλο στις σχέσεις της ΕΕ με έξι χώρες – Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Γεωργία, Μολδαβία και Ουκρανία. Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής υποστηρίζει την υλοποίηση της EaP μέσω διαλόγων σχετικών με την περιφερειακή πολιτική και τη συμβολή της στη διαδικασία Πιλοτικών προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης.

Αποκρινόμενη σε αυτό το ενδιαφέρον, η Επιτροπή υπέγραψε Μνημόνια Κατανόησης (MoU) για συνεργασία στην περιφερειακή πολιτική με γειτονικές χώρες και στρατηγικούς εταίρους της ΕΕ, όπως την Κίνα, τη Ρωσία, τη Βραζιλία και την Ουκρανία – κάθε μία εκ των οποίων αντιμετωπίζει αυξανόμενες περιφερειακές ανισότητες και μείζονες προκλήσεις σε επίπεδο καλύτερης διακυβέρνησης. Τα MoU παρέχουν το πλαίσιο για ένα κυλιόμενο πρόγραμμα εργασίας για δραστηριότητες που περιλαμβάνουν συναντήσεις υψηλού επιπέδου, εργαστήρια, επισκέψεις μελέτης και τεχνική βοήθεια. Ομοίως, υπογράφηκαν κοινές διακηρύξεις με τη Μολδαβία και τη Γεωργία στο πλαίσιο της EaP. Λαμβάνει επίσης χώρα ειδική συνεργασία με άλλους εταίρους και περιφερειακούς ομίλους σε Αφρική, Ασία και Λατινική Αμερική.

Το 2009, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε εντολή στην Επιτροπή να προωθήσει παγκοσμίως το αναπτυξιακό μοντέλο της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής και έκτοτε έχει παράσχει πόρους για πιλοτικά έργα και προπαρασκευαστικές δράσεις. Στόχος τους είναι η συγκέντρωση γνώσης και εμπειρίας στις περιφερειακές πολιτικές ως μέρος της στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Επιτροπής και τρίτων χωρών, μέσω δράσεων που περιλαμβάνουν τη διοργάνωση εκδηλώσεων δραστηριοτήτων πληροφόρησης, ευκαιριών δικτύωσης και μελέτης, την ανταλλαγή πολυπλευρων πρακτικών και την προώθηση της ενίσχυσης της επάρκειας μεταξύ περιφερειών, πόλεων και κρατών.

Οι βασικές αρχές της περιφερειακής πολιτικής της ΕΕ, όπως εταιρική σχέση, πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, επικουρικότητα, στρατηγικές και ολοκληρωμένες προσεγγίσεις, καθιστούν τις πολιτικές ανάπτυξης ένα ουσιαστικό μέσο. Ενισχύουν τους τοπικούς παράγοντες, βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα των στρατηγικών ανάπτυξης, ενδυναμώνουν τη συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και είναι χρήσιμες για την υλοποίηση στρατηγικών ανάπτυξης σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

Η ευρωπαϊκή εμπειρία σε βασικά ζητήματα περιφερειακής πολιτικής της ΕΕ, όπως διασυνοριακή συνεργασία, βιώσιμη αστική ανάπτυξη, συνεργασία αστικών και αγροτικών περιοχών και περιφερειακές στρατηγικές καινοτομίας, θεωρείται ως ιδιαίτερα συναφής από εξωτερικούς εταίρους.

Ο διάλογος με χώρες εκτός ΕΕ δίνει στις ευρωπαϊκές περιφέρειες και πόλεις πολύτιμες ευκαιρίες να συμμετέχουν σε ευρύτερες συνεργασίες παγκόσμιας κλίμακας και να συγκεντρώσουν διεθνή εμπειρία και απαντήσεις στις κοινές προκλήσεις.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/international/index_en.cfm

Επίσκεψη κινεζικής αντιπροσωπείας (CETREGIO) στο περίπτερο των Κάτω Χωρών κατά την παγκόσμια έκθεση οπωροκηπευτικών Floriade στο Venlo (Κάτω Χώρες)

CETREGIO

Το 2010, η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής ξεκίνησε το CETREGIO, μια σινο-ευρωπαϊκή συνεργασία κατάρτισης σε θέματα περιφερειακής πολιτικής που προσφέρει σε κινέζους ειδικούς μια πηγή αναφοράς για τις δικές τους πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης. Έχει επίσης στόχο την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ ευρωπαϊκών και κινεζικών περιφερειών για περαιτέρω διμερή συνεργασία. Η κατάρτιση συνίσταται σε ενημερωτικές συνεδρίες σε τουλάχιστον τρία Κράτη Μέλη της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων διαλέξεων και επιτόπιων επισκέψεων. Επίσης, οι ευρωπαίοι εμπειρογνώμονες έχουν επισκεφτεί παραδείγματα καλών πρακτικών στην Κίνα.

Από το 2010, περίπου 100 Κινέζοι φορείς λήψης αποφάσεων από 33 επαρχιακές περιφέρειες έχουν μοιραστεί τις εμπειρίες τους και πραγματοποιήσει επισκέψεις σε καλές πρακτικές σε περισσότερες από 40 περιφέρειες των 12 Κρατών Μελών της ΕΕ. Οι συνεδρίες κάλυψαν ένα μεγάλο φάσμα θεμάτων περιφερειακής ανάπτυξης από πολυ-επίπεδη διακυβέρνηση και εδαφική συνοχή έως στατιστικά πληροφοριακά συστήματα και βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Το 2011-2012, το CETREGIO υλοποιήθηκε από την Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ).

Βιώσιμη αστική ανάπτυξη

Το 2011, μέσω του προγράμματος URBELAC (Αστικές πόλεις Ευρώπης, Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής) – με την υποστήριξη της Επιτροπής και της Διαμερικανικής Τράπεζας Ανάπτυξης – οκτώ λατινοαμερικανικές και τέσσερις ευρωπαϊκές πόλεις αντάλλαξαν καλές πρακτικές σε θέματα αστικής ανάπτυξης, από το περιβάλλον και την εκπαίδευση έως την κινητικότητα και την αστική αναζωογόνηση. Το 2012, πέντε νέες λατινοαμερικανικές και πέντε νέες ευρωπαϊκές πόλεις συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Η Επιτροπή και η ιαπωνική κυβέρνηση ανταλλάσσουν εμπειρίες σχετικά με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα, ενώ ο σινο-ευρωπαϊκός διάλογος για την περιφερειακή πολιτική συμβάλει στην εταιρική σχέση ΕΕ-Κίνας για τη βιώσιμη αστικοποίηση.

Συνεργασία με τη Βραζιλία

Η βραζιλιάνικη εθνική πολιτική για την περιφερειακή ανάπτυξη, η οποία θεσπίστηκε τον Φεβρουάριο του 2007, αποτέλεσε σε μεγάλο βαθμό προϊόν έμπνευσης από την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής. Η Βραζιλία αποδίδει μεγάλη σημασία στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και την εξάλειψη της φτώχειας ως μέρος της προσπάθειας για εθνική ενδυνάμωση και ανάπτυξη. Επί του παρόντος, προετοιμάζει τη δεύτερη φάση περιφερειακής πολιτικής. Μερικά από τα κύρια στοιχεία της συνεργασίας ΕΕ-Βραζιλίας στην περιφερειακή πολιτική 2007-2012 είναι τα εξής:

- 20+ συνέδρια, σεμινάρια και εργαστήρια σε θέματα όπως πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, στρατηγικός σχεδιασμός, περιφερειακή καινοτομία και παρακολούθηση, και προγράμματα κατάρτισης στην ενίσχυση της επάρκειας για περισσότερους από 150 βραζιλιάνους αξιωματούχους.
- Ένα διετές πρόγραμμα περιφερειακών ανταλλαγών για την ανάπτυξη σχημάτων συνεργασίας μεταξύ 14 βραζιλιάνικων ενδιάμεσων περιφερειών και 14 περιφερειών της ΕΕ και έξι επισκέψεις μελέτης Βραζιλιάνων αντιπροσώπων στην Ευρώπη.
- Η μελέτη «Territorial Review of Brazil» (Εδαφική εξέταση της Βραζιλίας) που διενεργήθηκε από τον ΟΟΣΑ με την υποστήριξη της ΕΕ, για να βοηθηθούν οι βραζιλιάνικες αρχές να μάθουν από την επιτυχημένη διεθνή εμπειρία, και
- Πιλοτικά προγράμματα για βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ ΕΕ (Γαλλική Γουιάνα) και τις γειτονικές πολιτείες Para και Amapa στην Βραζιλία.

▶ ΚΑΘΑΡΗ, ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΑΙ ΕΞΥΠΝΗ: Η ΥΠΟΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΤΡΟΛΕΪ

Τα τρόλεϊ παράγουν μηδενική ρύπανση, κινούνται αθόρυβα και είναι αποδοτικά. Ωστόσο, αν και υπάρχουν 40000 τρόλεϊ ενταγμένα παγκοσμίως στα συστήματα δημόσιων μεταφορών, έχουν χάσει τη δυναμική τους τις τελευταίες δεκαετίες. Στο έργο TROLLEY, οι τεχνικοί και εμπειρογνώμονες στα τρόλεϊ από την Κεντρική Ευρώπη καταπιάνονται με την απελευθέρωση όλων των δυνατοτήτων των συγκεκριμένων, αμιγώς ηλεκτρικών οχημάτων.

Τα πρώτα τρόλεϊ εμφανίστηκαν στους δρόμους του Βερολίνου τον 19^ο αιώνα. Όπως και τα τραμ, τραβάνε ηλεκτρισμό για τους κινητήρες τους από εναέριες γραμμές – καθιστώντας τα έτσι καθαρά, ασφαλή και αποδοτικά ως οχήματα για τις αστικές δημόσιες μεταφορές. Τα τρόλεϊ όμως μοιράζονται περισσότερο κοινά με τα συμβατικά λεωφορεία. Είναι ήσυχα κατά τη λειτουργία τους, καθώς φέρουν τροχούς με ελαστικά. Δίχως να περιορίζονται σε ράγες, τα οχήματα αυτά μπορούν επίσης να πραγματοποιήσουν ελιγμούς γύρω από αντικείμενα επί του δρόμου.

Σε αρκετές πόλεις της Κεντρικής Ευρώπης, ωστόσο, η δυναμικότητά των συστημάτων δημόσιων μεταφορών που στηρίζονται στα τρόλεϊ έχει φτάσει στο όριο. Αντιμετωπίζουν επίσης μια σειρά τεχνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων. Το έργο TROLLEY προωθεί τα συστήματα τρόλεϊ ως μια ηλεκτρική αστική λύση για όλες τις πόλεις. Με χρηματοδότηση από την ΕΕ στο πλαίσιο του Προγράμματος Κεντρικής Ευρώπης, φέρνει κοντά εννιά ευρωπαϊούς εταίρους που εργάζονται στο πεδίο των ηλεκτρικών δημόσιων μεταφορών, από έξι χώρες (Αυστρία, Δημοκρατία της Τσεχίας, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία και Πολωνία).

Μελέτες σκοπιμότητας κοινών μεταφορών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του έργου, προσπαθούν να κάνουν τα τρόλεϊ πιο ενεργειακά αποδοτικά ή να τους δώσουν τη δυνατότητα να κινηθούν πιο γρήγορα σε αστικές περιοχές, για παράδειγμα. Οι εταίροι ανέπτυξαν επίσης το πρώτο

Συνολικό κόστος:
4 200 000 EUR
Συμβολή ΕΕ:
3 300 000 EUR

υβριδικό-λεωφορείο-τρόλεϊ με μπαταρία, στην Ευρώπη. Το όχημα αυτό που βγήκε στους δρόμους του Eberswalde (Γερμανία) τον Αύγουστο 2012, τροφοδοτείται είτε από αλυσειδές (εναέριες γραμμές), είτε από μπαταρία ιόντων-λιθίου.

Αναμόρφωση της εικόνας

Οι γραμμές ρεύματος των συστημάτων τρόλεϊ είναι εκτεταμένες και κάπως «ακαλαίσθητες». Για να αναμορφωθεί η εικόνα τους, το έργο TROLLEY αυξάνει την ευαισθητοποίηση απέναντι στα πολλά πλεονεκτήματα των οχημάτων. Οι πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν μια εκστρατεία ενημέρωσης με τίτλο «ebus: the smart way» (ebus: ο έξυπνος τρόπος) και μια ετήσια Ευρωπαϊκή Ημέρα Τρόλεϊ (ETD). Οι Ευρωπαϊκές Ημέρες Τρόλεϊ, που πραγματοποιούνται στη διάρκεια της Εβδομάδας Κινητικότητας, προσελκύουν χιλιάδες επισκέπτες σε συμμετέχουσες πόλεις, όπως Σάλτσμπουργκ, Μπρνο, Eberswalde, Gdynia, Πάρμα, Λειψία και Szeged. Οι εταίροι ανέπτυξαν επίσης οδηγούς για τρόλεϊ, ιδίως για φορείς λήψης αποφάσεων σε πόλεις που επιθυμούν να βελτιώσουν τα δίκτυά τους ή να κατασκευάσουν ένα για πρώτη φορά.

Βασικό μήνυμα του έργου είναι ο φιλικός προς το περιβάλλον χαρακτήρας των τρόλεϊ. Στο Σάλτσμπουργκ, έδρα του επικεφαλής εταίρου του έργου, αυτά τα οχήματα λειτουργούν με ηλεκτρισμό που παράγεται από υδροηλεκτρική ενέργεια μηδενικών εκπομπών. «Η κυκλοφορία εδώ ευθύνεται για το 40% των υψηλών επιπέδων σωματιδίων. Άρα, είναι ακόμα πιο σημαντικό έργα όπως το TROLLEY να προσφέρουν ένα βιώσιμο έναυσμα για τη μετάβαση από τις δημόσιες μεταφορές με χρήση καυσίμων στην ηλεκτρική δημόσια μετακίνηση», λέει η Alexandra Weiss της Salzburg AG for Energy, Transportation and Telecommunication (ανώνυμη εταιρία ενέργειας, μεταφορών και τηλεπικοινωνιών του Σάλτσμπουργκ).

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
<http://www.trolley-project.eu>

▶ ΣΑΡΔΗΝΙΑ, ΙΤΑΛΙΑ

▶ ΔΙΚΤΥΟ ΟΠΤΙΚΗΣ ΙΝΑΣ ΣΕ ΝΗΣΙ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ 21^{ου} ΑΙΩΝΑ

Το ευρυζωνικό δίκτυο υψηλών ταχυτήτων της Σαρδηνίας είναι έτοιμο να αποτελέσει ένα μείζον εργαλείο κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης. Πέραν της σύνδεσης περίπου 5380 γραφείων δημόσιας διοίκησης, από δημαρχεία έως αστυνομικά τμήματα, θα αυξήσει την πρόσβαση στο ηλεκτρονικό εμπόριο και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες για επιχειρήσεις και πολίτες. Τα καλώδια οπτικής ίνας θα διέλθουν μέσω νέων αγωγών φυσικού αερίου, μειώνοντας σημαντικά το κόστος κατασκευής.

Το 2008, διατέθηκαν ταχείες συνδέσεις οπτικής ίνας σε 12 βιομηχανικές συνοικίες της Σαρδηνίας και σε περίπου 60 νοσοκομεία και υπηρεσίες υγείας. Ένα νέο έργο, το BULGAS-FIBERSAR, επεκτείνει το επονομαζόμενο Δίκτυο Πρόσβασης Νέας Γενιάς σε όλο το νησί. Θα φτάσει επίσης σε περιοχές όπου οι ιδιωτικές εταιρίες εκμετάλλευσης θα πρέπει να κατασκευάσουν σχετικά δίκτυα, μειώνοντας έτσι το «ψηφιακό χάσμα» της Σαρδηνίας και ικανοποιώντας το «Ψηφιακό Θεματολόγιο για την Ευρώπη», μια κορυφαία πρωτοβουλία της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Το έργο αξιοποιεί την κατασκευή του περιφερειακού δικτύου παροχής αερίου, προκειμένου να επιτύχει οικονομίες κλίμακας. Όταν ολοκληρωθεί, το δίκτυο θα προσφέρει περισσότερα από 3,4 εκατομμύρια μέτρα επιπλέον καλωδίου. Θα φτάσει σε περισσότερους από ένα εκατομμύριο κατοίκους της Σαρδηνίας σε 240 πόλεις και κωμοπόλεις, συν 400000 κτίρια και 50000 εταιρίες και ιδρύματα. Οι εργασίες πραγματοποιούνται σε δύο ξεχωριστές φάσεις. Η πρώτη περιλαμβάνει την ανάπτυξη της υποδομής επικοινωνιών, σε συντονισμό με την κατασκευή των αγωγών του δικτύου αερίου, των φρεατίων και των ανθρωποθυρίδων. Η δεύτερη περιλαμβάνει την εγκατάσταση και έναρξη λειτουργίας των οπτικών ινών.

Οπτική μέχρι την Κατοικία (FTTH)

Το δίκτυο, κατασκευασμένο στο πλαίσιο του έργου, θα παρέχει ταχύτητες λήψης της τάξης των 100 megabits/second. Έχει επίσης σχεδιαστεί η προσφορά στις τηλεπικοινωνιακές εταιρίες εκμετάλλευσης ανοικτής και ευέλικτης πρόσβασης για μελλοντικές αναβαθμίσεις και επεκτάσεις. Στο πνεύμα των κανόνων της ΕΕ περί κρατικών ενισχύσεων, αυτή η υποδομή θα παραμείνει ιδιοκτησία της Αυτόνομης Περιφέρειας της Σαρδηνίας, διασφαλίζοντας «ουδετερότητα του δικτύου» προς όφελος όλων των κατοίκων και χρηστών.

Συνολικό κόστος:
82 980 000 EUR
Συμβολή ΕΕ:
41 490 000 EUR

«Χάρη στη βελτιωμένη ψηφιακή επικοινωνία και συνδεσιμότητα, το έργο θα εξασφαλίσει οφέλη και μειώσεις κόστους για τη δημόσια διοίκηση και τις επιχειρήσεις», λέει ο Piero Berritta, Διευθυντής του Τμήματος γενικών υποθέσεων – Υποδομή υπηρεσιών και δίκτυα, Αυτόνομη Περιφέρεια της Σαρδηνίας. Υπογραμμίζει την πιο εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες όπως ηλεκτρονικές υπογραφές, ψηφιακά έγγραφα και ηλεκτρονική τιμολόγηση ως βασικά πλεονεκτήματα.

«Η εξοικονόμηση κόστους που επιτυγχάνουμε στη διοίκηση ως αποτέλεσμα αυτού του δικτύου θα απελευθερώσει πόρους που μπορούν να επενδυθούν εκ νέου σε έργα περιφερειακής ανάπτυξης», προσθέτει. «Οι επιχειρήσεις της Σαρδηνίας θα μπορούν επίσης να ανταγωνιστούν καλύτερα στις διεθνείς αγορές, με νέα προϊόντα, υπηρεσίες και διαύλους πωλήσεων στο ίντερνετ». Το δίκτυο θα μπορούσε επίσης να επιφέρει εξοικονόμηση κόστους της τάξης του 8% για την περιφερειακή ανάπτυξη ψηφιακών σχολείων και ηλεκτρονικών υπηρεσιών υγείας.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
<http://www.regione.sardegna.it/>

▶ ΕΠΕΝΔΥΟΝΤΑΣ ΣΕ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΘΕΙ Η ΡΟΗ ΣΤΟ ΔΟΥΝΑΒΗ

Ο Δούναβης είναι μια ζωτική πανευρωπαϊκή αρτηρία μεταφορών καθώς μετέφερε περίπου 45 εκατομμύρια τόνους φορτίων το 2011. Λαμπρό λοιπόν θα είναι το μέλλον για ένα ευρωπαϊκό έργο που στοχεύει στην περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση των ατόμων που επιβλέπουν τα σκάφη στον ποταμό προς διασφάλιση του τομέα αυτού.

Η περιοχή του Δούναβη αποτελεί σπίτι για 115 εκατομμύρια ανθρώπους. Ο ποταμός έχει ρου 2850 χλμ. από το Μαύρο Δάσος της Γερμανίας μέχρι τη Μαύρη Θάλασσα, διασχίζοντας 10 ευρωπαϊκές χώρες. Η ανάπτυξη εσωτερικών πλωτών οδών μεταφορών (IWT) – συμπεριλαμβανομένων πολυμεσικών υποδομών για μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων μεταξύ πλοίων, φορτηγών και τρένων – θα εξαρτηθεί από την ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των χωρών της περιοχής. Αυτός είναι ο στόχος της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, όπως υλοποιείται μέσω προγραμμάτων όπως το Πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Μεταξύ των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι εταιρίες μεταφοράς φορτίων είναι και η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού πλεύσης, λόγω των περιορισμένων ευκαιριών κατάρτισης και εκπαίδευσης στις χώρες του Δούναβη. Παρέχοντας εργασία πάνω σε πλοία, σε λιμάνια και στη διαχείριση της διακίνησης (logistics), διασφαλίζουν ότι η κυκλοφορία στον ποταμό προχωρά με ασφάλεια και ομαλότητα.

Οι μελλοντικοί καπετάνιοι του Δούναβη

Η απάντηση σε αυτή τη συγκεκριμένη πρόκληση ήταν το ευρωπαϊκό έργο NELI – Δίκτυο συνεργασίας για τη διαχείριση διακίνησης και τη ναυτική εκπαίδευση με έμφαση στις εσωτερικές πλωτές μεταφορές στο διάδρομο του Δούναβη με την υποστήριξη καινοτόμων λύσεων. Έφερε κοντά 15 εταιρίες που εργάζονταν στις εσωτερικές πλωτές μεταφορές από οκτώ χώρες: Αυστρία, Βουλγαρία, Κροατία, Ουγγαρία, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβακία και Ουκρανία.

Το νέο δίκτυο συνεργασίας διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και κοινών δραστηριοτήτων μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών. Σύμφωνα με τον Vasile Piririgeanu, υπεύθυνο έργου, «προσφέρει στους σχετικούς παράγοντες από όλες τις παρόχθιες χώρες του Δούναβη κατάλληλες

Συνολικό κόστος:
2 170 000 EUR
Συμβολή ΕΕ:
1 620 000 EUR

υπηρεσίες και εργαλεία για να κλείσουν το υφιστάμενο κενό σε επίπεδο IT, να προωθήσουν και να βελτιώσουν την εσωτερική πλωτή πλεύση και να προετοιμάσουν το δρόμο για νέες, κοινές και διακρατικές δραστηριότητες.

Κάθε μία από τις οκτώ χώρες εταίρους που συμμετέχουν στο έργο, ανέπτυξε ένα εθνικό σχέδιο δράσης. Αυτά ενσωματώθηκαν σε ένα Διακρατικό Σχέδιο για το Δούναβη, με έμφαση στις κοινές δράσεις για κοινά πρότυπα και έννοιες στην κατάρτιση αναγνωρισμένου προσωπικού για την πλεύση, μεταφορά και διαχείριση διακίνησης στην πλωτή οδό του Δούναβη. Οι δράσεις περιλαμβάνουν κοινή πρόσληψη και κατάρτιση ναυτικού προσωπικού, εναρμόνιση κατάρτισης και πιστοποίησης, καθώς και ανάπτυξη σύγχρονου διδακτικού υλικού. Το Διακρατικό Σχέδιο συνάδει με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για την περιοχή του Δούναβη, της οποίας το Σχέδιο Δράσης προβλέπει επενδύσεις στην εκπαίδευση και θέσεις εργασίας στον τομέα της πλεύσης στο Δούναβη.

Άλλα αξιόλογα αποτελέσματα του έργου είναι η έναρξη λειτουργίας τεσσάρων Κέντρων πληροφόρησης και κατάρτισης για IWT (Αυστρία, Κροατία, Ουγγαρία και Ρουμανία) συν την ανάπτυξη υλικού εκπαίδευσης και κατάρτισης για IWT για χρήση στις τάξεις της περιοχής του Δούναβη και ηλεκτρονικά.

▶ ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

<http://www.neliproject.eu>

<http://www.danube-region.eu>

▶ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΑΓΓΛΙΑ, ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

▶ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Συνολικό κόστος:
12 310 000 EUR
Συμβολή ΕΕ:
6 160 000 EUR

Πάνω από 4660 νέες εταιρίες δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του τριετούς έργου στήριξης επιχειρήσεων στη βορειοδυτική Αγγλία. Στοχεύοντας σε μη προνομιούχες οικογένειες και ομάδες που υποεκπροσωπούνται στις επιχειρήσεις, η BSUPII βοήθησε επίσης χιλιάδες ανθρώπους να επεκτείνουν τις επιχειρήσεις τους ή να ξεκινήσουν ως αυτό-απασχολούμενοι.

Η βορειοδυτική Αγγλία αποτελεί το σπίτι επτά εκατομμυρίων ατόμων εξαρτημένων σε τρεις νομούς (Cheshire, Cumbria και Lancashire) και δύο μητροπολιτικούς νομούς (Greater Manchester και Merseyside). Μόνο του, το Greater Manchester αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της χώρας, με περίπου 90 000 επιχειρήσεις και 1,2 εκατομμύρια υπαλλήλους. Ωστόσο, η χρηματοοικονομική κρίση των τελευταίων ετών κτύπησε την περιοχή με σφοδρότητα, προκαλώντας υψηλή ανεργία.

Το έργο Business Start Ups Phase 2 (BSUPII – Νέες επιχειρήσεις Φάση 2) ήταν το προϊόν έμπνευσης από παλαιότερο εντατικό πιλοτικό πρόγραμμα υποστήριξης στην περιφέρεια, ιδίως αντληθέντα διδάγματα σχετικά με την ανάπτυξη και παροχή υποστήριξης προς επιχειρήσεις. Με συγχρηματοδότηση της ΕΕ και υπό τη διαχείριση της Βορειοδυτικής αρχής περιφερειακής ανάπτυξης (NWDA), οι εταίροι του έργου περιλάμβαναν 14 τοπικές αρχές από τα βορειοδυτικά και 27 μικρούς οργανισμούς με τεχνογνωσία στην υποστήριξη επιχειρήσεων.

Οι κύριοι στόχοι του έργου ήταν να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις και να ενισχυθούν οι υφιστάμενες, ιδίως σε αστικές περιοχές όπου η ανεργία είναι υψηλότερη ή όπου υπάρχει σχετική έλλειψη επιχειρήσεων. Στόχευε επίσης στην εισαγωγή περισσότερων κατοίκων από μη προνομιούχες περιοχές στην απασχόληση, συχνά σε παρακείμενες συνοικίες.

Βοήθεια από εμπειρογνώμονες

Οι εταίροι προσέφεραν εντατικές και εξειδικευμένες υπηρεσίες, συν υποστήριξη, σε άτομα που ήθελαν να ξεκινήσουν μια επιχείρηση, σε όσους είχαν μια επιχείρηση λιγότερο από 36 μήνες και σε άτομα που επιθυμούσαν να αυτό-απασχοληθούν. Υπηρεσίες που ποίκιλαν από χειρισμός ερωτημάτων έως επιχειρηματική διάγνωση. Υπήρχαν επίσης εμπειρογνώμονες που παρείχαν απευθείας κατάρτιση σε άτομα ή ομάδες, και συνεχιζόμενη υποστήριξη σε επιχειρήσεις για έως τρία χρόνια μετά την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας τους. Μέχρι το τέλος του έργου τον Απρίλιο του 2012, περί τα 2 640 άτομα είχαν υποβοηθηθεί να ξεκινήσουν μια επιχείρηση και είχαν δημιουργηθεί 7 000 θέσεις εργασίας. Ο Craig Dures από το Λίβερπουλ, της Grime 2 Shine, εκφράζει ευχαριστίες για την υποστήριξη που έλαβε από τον εταίρο του προγράμματος, την Blue Orchid Management Consultants: «Το να στήσεις μια επιχείρηση είναι δύσκολο, αλλά με συμβούλευαν σε όλα τα βασικά ζητήματα. Το να έχεις διαθέσιμο έναν επιχειρηματικό σύμβουλο πήρε από πάνω μου την πίεση για την ίδρυση της επιχείρησής μου».

Ο Geoff Ashton της Four Seasons Garden Services στο Wigan βοηθήθηκε από έναν σύμβουλο σε «ζωτικής σημασίας τομείς όπως πρόβλεψη προϋπολογισμού, τραπεζική, δάνεια και επιχορηγήσεις». Ο σχεδιαστής ιστοσελίδων και ζωγράφος με έδρα το Rochdale, Peter Bennett, αναγνωρίζει με ευγνωμοσύνη τη βοήθεια που έλαβε στην τήρηση των βιβλίων του στο πλαίσιο μια εκδήλωσης για νέες επιχειρήσεις.

Αν και το BSUPII τελείωσε, το έργο έχει αναγνωριστεί για την παροχή ενός καλού μοντέλου υποστήριξης ατόμων κατά τη δημιουργία μιας επιχείρησης. Το έργο συνεχίζεται με παρεμφερή μορφή με την άμεση υποστήριξη της κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

▶ **ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ**
<http://www.theblueorchid.co.uk>

▶ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΟΧΗΣ

Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΧΝΕΙ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΑΛΛΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΣΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΔΙΚΤΥΟΥ

Η υποστήριξη του ταμείου συνοχής κυρίως κατευθύνεται σε μεγάλα έργα υποδομών που αποτελούν τμήμα εθνικών προγραμμάτων ανάπτυξης για τις μεταφορές και το περιβάλλον. Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας έργων χρηματοδοτούμενων από το ταμείο συνοχής παρουσιάζει διάφορες προκλήσεις με μία – και όχι μικρής σημασίας – εξ αυτών να είναι το γεγονός ότι πολλά έργα ολοκληρώνονται μονάχα αρκετά χρόνια μετά την αρχική περίοδο χρηματοδότησης.

Ανεξάρτητοι σύμβουλοι παρεμβάσεων ανέλαβαν μια σειρά διασυνδεδεμένων αξιολογήσεων που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2000-2006 με συγχρηματοδότηση από το ταμείο συνοχής και το Μέσο για προενταξιακές διαρθρωτικές πολιτικές (ISPA).

Η έκθεση καλύπτει 16 χώρες – Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ισπανία (που υποστηρίζονταν από 2000), Κύπρος και Μάλτα (από το 2004), Δημοκρατία της Τσεχίας, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Σλοβακία και Σλοβενία (που υποστηρίζονταν από το ISPA από το 2000 έως το 2004 και το ταμείο συνοχής στη συνέχεια) και Βουλγαρία και Ρουμανία (που υποστηρίζονταν από το ISPA). Η έκθεση επικεντρώνεται στις επενδυτικές ανάγκες σε υποδομές μεταφορών και περιβάλλοντος, την κατανομή των κονδυλίων μεταξύ τύπων έργων και του ρυθμού της υλοποίησης έργων σε χώρες που ελάμβαναν την υποστήριξη. Αξιολογεί τα επιτεύγματα από την επένδυση και προσπαθεί να εκτιμήσει τις μοναδιαίες δαπάνες των έργων και τα αποτελέσματα στο πλαίσιο ανάλυσης κόστους-οφέλους. Εξετάστηκαν επίσης η διαχείριση και υλοποίηση των έργων, μαζί με άλλα ζητήματα πιο μακροπρόθεσμου πολιτικής που προέκυψαν από την αξιολόγηση.

Η ΓΡΑΜΜΗ ΜΕΤΡΟ ΤΟΥ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ ΑΝΟΙΓΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ «THE COHESION FUND IN PORTUGAL» (ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ)

Μεταξύ 1993 και 2006, το ταμείο συνοχής ενέκρινε 6 δις EUR για συγχρηματοδότηση έργων στην Πορτογαλία στο πεδίο του περιβάλλοντος (272) και των μεταφορών (80). Οι τελευταίες μείζονες επενδύσεις ολοκληρώθηκαν το 2011 και 2012, συμπεριλαμβανομένης της γραμμής του μετρό για το αεροδρόμιο της Λισαβόνας. Για να παρουσιαστούν αυτά τα επιτεύγματα, τον Ιούλιο άνοιξε τις πύλες της η έκθεση με τίτλο «Το ταμείο συνοχής στην Πορτογαλία» προκειμένου να συμπέσει με τα εγκαίνια της νέας υπόγειας γραμμής μετρό του αεροδρομίου. Η εκδήλωση, που διαρκεί έξι μήνες, παρουσιάζει τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο του ταμείου συνοχής από το 1993 (προγραμματικές περίοδοι I και II) και έχει τη συμμετοχή πολυάριθμων δικαιούχων όπως Águas de Portugal Group, REFER, EDIA, Lipor, Brisa, Amarsul, Estradas de Portugal, Lusoponte, Águas de Douro e Paiva, Simtejo, Simarsul, Águas do Mondego, Autonomous Regions και άλλων.

Επιτεύγματα

Στον τομέα των μεταφορών, το ταμείο συνοχής και το ISPA συγχρηματοδότησαν την κατασκευή 1 274 χλμ. δρόμων και 950 χλμ. σιδηροδρόμων, και την ανακατασκευή 3 000 χλμ. δρόμων και 3 800 χλμ. σιδηροδρόμων. Τα έργα στον περιβαλλοντικό τομέα, που συμπληρώνονταν από συγχρηματοδοτούμενες ενέργειες από το ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης, βελτίωσαν την ποιότητα του νερού για 20 εκατομμύρια ανθρώπους και συνέδεσαν με συστήματα διαχείρισης λυμάτων 23,5 εκατομμύρια ανθρώπους. Αν και συγχρηματοδοτούμενα έργα πέτυχαν τους στόχους τους σε επίπεδο βελτιώσεων στο δίκτυο μεταφορών και τις υποδομές περιβάλλοντος, το αποτέλεσμά τους στην οικονομική ανάπτυξη και τη συνοχή των εν λόγω χωρών είναι δύσκολο να εκτιμηθεί. Αυτό συμβαίνει διότι αυτά τα αποτελέσματα δεν διατυπώθηκαν με λεπτομέρεια και διότι είναι υπερβολικά νωρίς για να αποτυπωθεί ο αντίκτυπος. Τα Κράτη Μέλη δεν ήταν υποχρεωμένα να υποβάλουν αναφορά σχετικά με τις μοναδιαίες δαπάνες των συγχρηματοδοτούμενων έργων της περιόδου. Παρόλα αυτά, η αξιολόγηση συνέλεξε πληροφορίες

που διαμορφώνουν το πρώτο τμήμα μιας βάσης δεδομένων για τη σύγκριση μοναδιαίων δαπανών μεταξύ παρεμφερών έργων σε διαφορετικές χώρες.

Τα καθαρά οφέλη των έργων

Η *εκ των υστέρων* ανάλυση κόστους-οφέλους (CBA) διαπίστωσε ότι, για 9 από τα 10 έργα μεταφορών που εξετάστηκαν, τα οφέλη – ιδίως με τη μορφή μειωμένου χρόνου ταξιδιού, χαμηλότερων δαπανών λειτουργίας οχήματος και βελτιωμένης ασφάλειας – ξεπερνούσαν και πάλι τις δαπάνες, και μάλιστα σημαντικά στις περισσότερες περιπτώσεις. Μόνο δύο από τα 10 περιβαλλοντικά έργα που εξετάστηκαν, ωστόσο, βρέθηκαν από τους υπολογισμούς να παράγουν οφέλη που ξεπερνούσαν τις δαπάνες. Σε αντίθεση με αυτά τα δύο, τα άλλα 8 έργα αναλήφθηκαν κυρίως για λόγους περαιτέρω συμμόρφωσης με τις Οδηγίες της ΕΕ παρά λόγω της εγγενούς τους αξίας.

Χαμηλός ρυθμός υλοποίησης έργων

Διατέθηκαν συνολικά περίπου 36,2 δις EUR από το ταμείο συνοχής και το ISPA για την περίοδο 2000-2006. Η χρηματοδότηση κατανομήθηκε σχεδόν μισή-μισή μεταξύ υποδομών μεταφορών και περιβάλλοντος με ένα πολύ μικρό ποσό να κατευθύνεται στην Τεχνική Βοήθεια. Τα στοιχεία δείχνουν ότι ο ρυθμός υλοποίησης των χρηματοδοτηθέντων έργων ήταν σχετικά αργός. Μέχρι το τέλος του 2009, οι πληρωμές στις τέσσερις χώρες συνοχής της ΕΕ-15 ανέρχονταν στο 77% της συνολικά διαθέσιμης χρηματοδότησης, και για την ΕΕ-12, σε μόνο 70%. Ο αργός ρυθμός στην υλοποίηση έργων έχει μια σειρά αιτιών, με τις καθυστερήσεις σε πολλές χώρες να εμφανίζονται από την αρχική φάση σχεδίασης των έργων, κατά τη λήψη πολεοδομικής άδειας και απόκτησης της γης προς ανάπτυξη, κατά τη συμπλήρωση των διαδικασιών προμθεϊών και την ουσιαστική εκτέλεση των εργασιών.

Ανάλυση κόστους-οφέλους

Η αξιολόγηση επισημαίνει μια σειρά περιοχών στις οποίες πρέπει να γίνουν βελτιώσεις για την αύξηση της αποτελεσματικότητας στις δαπάνες που συγχρηματοδοτούνται από το ταμείο συνοχής και τον περιορισμό των καθυστερήσεων. Η πλήρης εκμετάλλευση του δυναμικού της CBA στο μέλλον προϋποθέτει συνεχή βελτίωση στην επάρκεια των αρχών να κάνουν χρήση της CBA με τη συνεχιζόμενη υποστήριξη εξωτερικής τεχνογνωσίας – όπως αυτή τώρα από το JASPERS – για την παροχή τεχνικής βοήθειας ιδίως σε αρχές που υλοποιούν μεγάλα έργα με πολύ μικρή συχνότητα. Τα έργα πρέπει να εξετασθούν ως μέρος ενός συστήματος ή δικτύου και όχι απομονωμένα, το οποίο περιλαμβάνεται σαφώς στις οδηγίες CBA για την παρούσα περίοδο.

Παρά τις βελτιώσεις που έγιναν από το 2000, παραμένει περιθώριο για περαιτέρω εξελίξεις σε άλλες πτυχές της διαχείρισης της στήριξης του ταμείου συνοχής, ιδίως σε ό,τι αφορά τη λήψη αποφάσεων και την επιλογή έργων που δεν είναι τελείως αντικειμενικές και διαφανείς σε πολλές χώρες.

ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ 2014-2020

Το ταμείο συνοχής καλείται να παίξει μείζονα ρόλο στη μείωση των ανισοτήτων στην Ευρώπη βοηθώντας τα λιγότερο αναπτυγμένα Κράτη Μέλη να ενσωματωθούν στην ενιαία αγορά της ΕΕ. Για την περίοδο 2014-2020, το αντικείμενο δραστηριοτήτων του ταμείου συνοχής θα είναι γενικά το ίδιο με της τρέχουσας περιόδου. Θα προσφέρει στήριξη σε:

- επενδύσεις για συμμόρφωση με περιβαλλοντικά πρότυπα.
- ενεργειακά έργα που παρουσιάζουν σαφές όφελος για το περιβάλλον, π.χ. προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- επένδυση στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, καθώς και σε συστήματα αστικών και με μειωμένη χρήση άνθρακα μεταφορών.

Για πρώτη φορά, μέρος του ταμείου συνοχής θα υποστηρίξει το μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» – για ένα πιο ανταγωνιστικό και βιώσιμο ευρωπαϊκό σύστημα μεταφορών. Οι χώρες της ΕΕ με ΑΕγχΠ λιγότερο από 90% του ευρωπαϊκού μέσου όρου είναι επιλέξιμες για υποστήριξη από το ταμείο συνοχής. Οι περισσότερες από αυτές είναι χώρες που εντάχθηκαν στην ΕΕ το 2004 και 2007. Θα υπάρχει μεταβατική βοήθεια για χώρες που ήταν επιλέξιμες την περίοδο 2007-2013 αλλά δεν δικαιούνται πλέον λόγω αύξησης στο εισόδημά τους.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_el.cfm

Ο μακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός και πάλι πρέπει να ενισχυθεί σε μερικές χώρες, ιδιαίτερα σε σχέση με την περιβαλλοντική επένδυση. Οι διαδικασίες λήψης πολεοδομικών αδειών και η διαδικασία απόκτησης της γης χρειάζεται να επιταχυνθεί σε μια σειρά χωρών μέσω αλλαγών στη νομοθεσία και τους κανονισμούς. Πρέπει επίσης να βελτιωθούν οι δημόσιες προμήθειες για τη μείωση της συχνότητας εφέσεων και να δοθεί βάρος στην ποιότητα και τη τεχνονγνωσία σε σχέση με τις τιμές και τη σύναψη συμβάσεων.

Η αξιολόγηση συνάγει ότι οι *εκ των υστέρων* αξιολογήσεις έργων πρέπει να πραγματοποιούνται σε επαρκή χρονική απόσταση μετά από την ολοκλήρωσή τους, προκειμένου να δίνεται αρκετός χρόνος να καταδειχθούν τα αποτελέσματά τους επί τελικών στόχων, ως φυσιολογικό τμήμα της διαδικασίας αξιολόγησης.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm

«Día de la cooperación europea»
Κουκλοθέατρο στη Βαλένθια, Ισπανία

▶ ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ 280 ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ!

Η εβδομάδα της 21^{ης} Σεπτεμβρίου 2012 αποτέλεσε ορόσημο στην επικοινωνία της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, καθώς γιορτάστηκε η πρώτη Ημέρα Ευρωπαϊκής Συνεργασίας και πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 280 εκδηλώσεις σε 35 ευρωπαϊκές χώρες.

Ήταν γνωστό στο INTERACT, το πρόγραμμα που παρέχει συμβουλές και κατάρτιση σε προγράμματα Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ), ότι έμπαινε σε αχαρτογράφητα νερά όταν ξεκινούσε μια δραστηριότητα κοινής επικοινωνίας για όλα τα 93 προγράμματα ΕΕΣ τον Μάιο 2011. Το ενοποιητικό στοιχείο ήταν τα 20 χρόνια εμπειρίας στη συνεργασία σε διασυνοριακό εθνικό επίπεδο, από την «μικρή» Κοινοτική πρωτοβουλία INTERREG, έως την εξέλιξη σε Τρίτο Στόχο της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής. Πώς όμως να προβληθούν τα αποτελέσματα των 30000 έργων που πραγματοποιήθηκαν σε αυτή την περίοδο, πολλά εκ των οποίων βελτίωσαν σημαντικά τη ζωή των Ευρωπαίων διασυνοριακά σε πεδία όπως η υγεία, οι μεταφορές, η απασχόληση και η ενέργεια;

Ο τρόπος που επιλέχτηκε λειτούργησε τέλεια: ο κοινός εορτασμός της Ημέρας Ευρωπαϊκής Συνεργασίας. Χωρίς όμως να χρειάζεται να ταξιδέψουν όλοι στις Βρυξέλλες – ακριβώς το

αντίθετο: με την παρουσία τους σε όλα τα μέρη της Ευρώπης όπου έχει γίνει αισθητός ο θετικός αντίκτυπος της συνεργασίας. Με το σύνθημα «*Να μοιραστούμε τα σύνορα, να έρθουμε πιο κοντά*», οργανώθηκαν περισσότερες από 280 εκδηλώσεις από προγράμματα και έργα ΕΕΣ σε 35 χώρες της ΕΕ κατά τη διάρκεια της εβδομάδας από 21 Σεπτεμβρίου 2012. Άλλη μια πρωτοτυπία ήταν η ομάδα-στόχος: Τα συμμετέχοντα προγράμματα αποφάσισαν να πάνε κοντά στους «απλούς πολίτες», οι οποίοι δεν γνωρίζουν απαραίτητα και πάρα πολλά σχετικά με τα προγράμματα και τα έργα της ΕΕ. Η επιλογή των εκδηλώσεων παρέμεινε στην ευχέρεια των εταίρων που συμμετείχαν. Το INTERACT ως πρωτεργάτης συντόνισε την όλη εκστρατεία, από την ανάπτυξη της οπτικής ταυτότητας της εκστρατείας μέχρι τη δημιουργία ενός αποκλειστικού δικτυακού τόπου όπου επισημαίνονταν όλες οι εκδηλώσεις και παρουσιάζονταν συγκεκριμένα παραδείγματα ΕΕΣ, κ.α.

Τα κίνητρα και η δημιουργικότητα μεταξύ των συμμετεχόντων προγραμμάτων ήταν εντυπωσιακά. Μεταξύ των εκδηλώσεων ήταν ένας διασυνοριακός αγώνας μεταξύ ενός λιθουανικού αλόγου, ενός λευκορωσικού τρακτέρ, ενός λιθουανικού ασθενοφόρου, ενός ρώσικου Volga και ενός πολωνικού Fiat. Επίσης, ένας μααραθώνιος κολύμβησης μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας, παιδικό θέατρο και εργαστήρια στη Βαλένθια της Ισπανίας,

Ο Επίτροπος Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής, Johannes Hahn, με τους Ευρωβουλευτές Marie-Thérèse Sanchez-Schmid και Riikka Manner στην εναρκτήρια εκδήλωση της Ημέρας Ευρωπαϊκής Συνεργασίας στις Βρυξέλλες.

Περισσότεροι από 1.000 άνθρωποι από τη Σερβία και τη Ρουμανία συμμετείχαν στους εορτασμούς της Ημέρας Ευρωπαϊκής Συνεργασίας στην Τιμισοάρα, Ρουμανία.

« Η ανάπτυξη διασυνοριακής συνεργασίας είναι πολύ σημαντική σε καιρούς κρίσης. Για το λόγο αυτό, είμαι πολύ χαρούμενη που τιμήθηκαν τα επιτεύγματα της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών στο πλαίσιο αυτής της εκστρατείας. »

Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Επιτροπή REGI

μια υπόγεια συναυλία στο σύνορο Σλοβακίας και Ουγγαρίας, ένας ποδηλατικός γύρος μεταξύ Ιταλίας και Ελβετίας, ηλεκτρονικά συνέδρια μεταξύ σχολείων στην Ουαλία και την Ιρλανδία, τέχνη δρόμου και διαγωνισμοί φωτογραφίας, και πολλά περισσότερα!

Μελετώντας τις πληροφορίες από πολλά ενδιαφερόμενα μέρη, είναι σαφές ότι η δέσμευση ήταν πολύ μεγαλύτερη από ό,τι αναμέναμε για αυτή την πιλοτική πρωτοβουλία. Όχι μόνο συμμετείχαν πολλά προγράμματα και έργα ΕΕΣ, αλλά η εκστρατεία οργανώθηκε σε άμεση συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή – ΓΔ Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής, τη EuropeAid και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, και είχε την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής των Περιφερειών. Οι εκδηλώσεις συμπεριλήφθηκαν μέχρι και στον φετινό κατάλογο τοπικών εκδηλώσεων των Ημερών ελεύθερης προσέλευσης, με την εδαφική συνεργασία να αποτελεί ένα από τα κύρια θέματα στην έκδοση του 2012.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο για την επιτυχία της εκστρατείας ήταν ο ρόλος των μέσων ενημέρωσης: Το INTERACT παρήγαγε ένα σύντομο διαφημιστικό βίντεο που μεταφράστηκε σε 8 γλώσσες και προβλήθηκε σε αρκετούς περιφερειακούς και εθνικούς τηλεοπτικούς σταθμούς στην Ευρώπη.

Οι συμμετέχοντες έκαναν επίσης εξαιρετική χρήση των κοινωνικών μέσων καθιστώντας την εκστρατεία διαδραστική και με αποτελέσματα κοινωνικής διάχυσης (viral): έφτασε σε χιλιάδες ανθρώπους μέσω Facebook, Twitter και YouTube. Πολλοί από αυτούς δεν είχαν ακούσει ποτέ στο παρελθόν περί Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής αξιολόγησε πολύ θετικά τη φετινή Ημέρα Συνεργασίας και πιστεύει ότι άξιζε η όλη κοινή προσπάθεια. Οι προετοιμασίες για τη συνέχιση την επόμενη χρονιά έχουν ήδη ξεκινήσει, αν και η ακριβής μορφή και οι χρόνοι μένει να αποφασιστούν. Ένα όμως πράγμα είναι σίγουρο: η συνεργασία αποτελεί το δρόμο προς τα εμπρός.

► ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

<http://www.ecday.eu>

► ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ

<http://www.facebook.com/cooperationday>

<http://www.twitter.com/cooperationday>

<http://www.youtube.com/cooperationday>

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2013

_Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Τελετή απονομής
βραβείων RegioStars 2013

31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2013

_Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Εκδήλωση PEACE

24-25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

_Βαρσοβία (Πολωνία)

Αγροαστική Διάσκεψη

7-10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2013

_Βρυξέλλες (Βέλγιο)

Ημέρες ελεύθερης
προσέλευσης 2013

Περισσότερες πληροφορίες για αυτές τις εκδηλώσεις θα βρείτε στο κεφάλαιο Ημερολόγιο της ιστοσελίδας του Info regio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_el.cfm

**ΓΝΩΣΤΟ-
ΠΟΙΗΣΤΕ
ΤΙΣ ΑΠΟ-
ΨΕΙΣ ΣΑΣ**

Θα θέλαμε να ακούσουμε τι έχετε να μας πείτε σχετικά με τα επιτεύγματα της πολιτικής συνοχής στην περιφέρειά σας, επισημαίνοντας αποτελέσματα και απτά οφέλη για πολίτες, καθώς και τις απόψεις σας για τις προετοιμασίες της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Επιλεγμένες συμμετοχές θα περιληφθούν στην επόμενη έκδοση του περιοδικού *Panorama*. Στείλτε τις προτάσεις σας (έως 1 500 χαρακτήρες χωρίς κενά) στη διεύθυνση:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-8138

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2012

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

■ Υπηρεσία Εκδόσεων

Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής και Πολεοδομικής Πολιτικής
Επικοινωνία – Anna-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
Ιστότοπος: regio-panorama@ec.europa.eu
Επικοινωνία: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_el.htm